

NORMIZACIJA I CERTIFIKACIJA ZAŠTITE NA RADU KROZ SUSTAV COMPLYWORKS NA PRIMJERU TVRTKE FRETON D.O.O.

Urbanek, Hrvoje

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:385839>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Odjel sigurnosti i zaštite

**Specijalistički diplomski stručni studij
sigurnosti i zaštite**

Hrvoje Urbanek

**NORMIZACIJA I CERTIFIKACIJA
ZAŠTITE NA RADU KROZ SUSTAV
COMPLYWORKS NA PRIMJERU
TVRTKE FRETON D.O.O.**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2023.

**KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED
SCIENCES**

**Safety and protection Department
Professional graduate study of Safety and Protection**

Hrvoje Urbanek

**STANDARDIZATION AND CERTIFICATION
OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY
THROUGH THE COMPLYWORKS SYSTEM
ON THE EXAMPLE OF A COMPANY
FRETON D.O.O.**

Final paper

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Odjel sigurnosti i zaštite

Specijalistički diplomski stručni studij sigurnosti i zaštite

Hrvoje Urbanek

**NORMIZACIJA I CERTIFIKACIJA ZAŠTITE NA
RADU KROZ SUSTAV COMPLYWORKS NA
PRIMJERU TVRTKE FRETON D.O.O.**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: doc.dr.sc. Srđan Medić

Karlovac, 2023.

I Z J A V A

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom "Normizacija i certifikacija zaštite na radu kroz sustav ComplyWorks na primjeru tvrtke Freton d.o.o." izradilo samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora profesora doc.dr.sc. Srđana Medića.

Hrvoje Urbanek

II. PREDGOVOR

Temu „normizacija i certifikacija zaštite na radu kroz sustav ComplyWorks na primjeru tvrtke Freton d.o.o.“ odabrao sam zbog zanimanja za područje normiranja prema najvišim standardima američke multinacionalne tvrtke General Electric. Osim samog zanimanja za temu, tijekom svog profesionalnog rada uspješno sam vodio procese normiranja funkcija zaštite na radu u nekoliko hrvatskih tvrtki i samog procesa certificiranja pred međunarodnim certifikatorom.

S obzirom za veliku zainteresiranost za gore navedenu temu odlučio sam još više produbiti svoja znanja o tome kako se provodi zaštita na radu na najvišem nivou, te mi je istraživanje za ovu temu pomoglo da objedinim stečena znanja i prezentiram putem ovoga rada. Tijekom promišljanja o temi završnog rada i izrade konkretnih alata za upravljanje rizicima primjetio sam da skoro ni jedna tvrtka u Hrvatskoj i šire ne nudi ovaj tip usluga što me je iznenadilo. Hrvatske tvrtke iz područja zaštite na radu nude usluge koje su direktno vezane za zakonske obveze poslodavca i koje su daleko niže od razine sigurnosti koju zahtjevaju tvrtke kao General Electric. Smatram da će u budućnosti biti sve više ozbiljnih tvrtki koje ne žele raditi na samom minimumu usluga iz područja sigurnosti koje zakon propisuje. Tko zna, možda se u budućnosti iz svega izrodi i konkretni poslovni pothvat.

Želim se zahvaliti svome mentoru doc.dr.sc. Srđanu Mediću, na kvalitetnim uputama i smjernicama tijekom izrade završnog rada. Također se zahvaljujem svim profesorima Veleučilišta u Karlovcu na interesantnim predavanjima i znanjima koje sam usvojio tijekom studiranja.

III. SAŽETAK

Sigurnost na radnom mjestu postala je jedan od glavnih prioriteta za organizacije diljem svijeta. Kako su sigurna radna mjesta ujedno i produktivnija, poslodavci pokušavaju pronaći nove načine da svoje zaposlenike zadrže sigurnima i zdravim. Sigurnost radnika odnosi se na osiguravanje sigurnog radnog okruženja, sigurne opreme, politika i radnih postupaka kako bi se osiguralo zdravlje i sigurnost radnika.

Završni rad prikazati će potrebu za propisivanjem radnih postupaka, postupak normiranja i certifikacije putem sustav ComplyWorks te u konkretnom primjeru pokazati dokumentaciju koja je odobrena.

Ključne riječi: certifikacija, normizacija, radne upute, ComplyWork, zaštita na radu

SUMMARY

Workplace safety has become one of the top priorities for organizations around the world. As secure jobs are also more productive, employers are trying to find new ways to keep their employees safe and healthy. Worker safety refers to ensuring a safe working environment, safe equipment, policies and work procedures to ensure the health and safety of workers.

The final paper will show the need to prescribe working procedures, the procedure of standardization and certification through the system ComplyWorks, and in a concrete example show the documentation that has been approved.

Keywords: certification, standardization, work instructions, complywork, safety at work

SADRŽAJ

I. ZADATAK ZAVRŠNOG / DIPLOMSKOG RADA	2
II. PREDGOVOR	3
III. SAŽETAK	4
1. UVOD	7
1.1. Predmet i cilj rada	7
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	7
2. STANDARDIZACIJA	8
2.1. Standardizacija i sigurnosna kultura na radnom mjestu	8
2.2. Postupak standardizacije	10
2.3. Nadzor nad primjenom standarda	11
3. PREDKVALIFIKACIJSKI POSTUPAK	12
3.1. Postupak aplikacije na sustava ComplyWorks	13
3.2. Upitnik za pretkvalifikaciju	16
3.3. Predkvalifikacijski zahtjevi za certifikaciju tvrtke	22
3.3.1. Osnovna kriteriji	22
3.3.2. Dodatni kriteriji	23
3.3. Rezultati predkvalifikacije	28
4. CERTIFIKACIJA ZAŠTITE NA RADU KROZ SUSTAV COMPLYWORKS	29
4.1. Politika zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja radnika	30
4.2. Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (lockout tagout - LOTO)	36
4.3. Plan obuke radnika (plan i program osposobljavanja radnika za rad na siguran način)	46
4.4. Radna uputa o održavanju opreme u objektima (facility equipment maintenance document)	64
4.5. Politika dobrobiti radnika	72
4.6. Pravilnik o postupku i mjerama utvrđivanja stanja alkoholiziranosti i drugih sredstava ovisnosti	77
4.7. Završna certifikacija i dozvola za rad	83
5. ZAKLJUČAK	84
6. LITERATURA	85
7. POPIS SLIKA I TABLICA	86

1. UVOD

Normizacija je djelatnost uspostavljanja odredba za opću i opetovanu uporabu koje se odnose na postojeće ili moguće probleme radi postizanja najboljeg stupnja uređenosti u danome kontekstu.¹ Certifikacija/Potvrđivanje (Certification) podrazumijeva potvrđivanje koje provodi treća strana, a koje se odnosi na proizvode, procese, sustave ili osobe. Drugim riječima, certifikacija je postupak u kojem neovisna organizacija na temelju provedenog ocjenjivanja sukladnosti, utvrđuje zadovoljava li proizvod, proces, sustav upravljanja ili osoba kriterije sadržane u određenom normativnom dokumentu. Pri tome, normativni dokument može biti međunarodna ili nacionalna norma, specifikacija, zakonski akt (pravilnik ili sl.) ili vlastito razvijena certifikacijska shema nekog certifikacijskog tijela. U slučaju ispunjenja postavljenih kriterija definiranih spomenutim normativnim dokumentom, certifikacijsko tijelo izdaje certifikat.² Normizacija odnosno standardizacija i certifikacija svih poslovnih funkcija pokazuje predanost tvrtke vrhunskom profesionalizmu, pridržavanju visokih industrijskih standarda i kontinuiranom učenju. Normizacija u kontekstu zaštite na radu je proces propisivanja standardnih radnih procedura i pravila ponašanja u svrhu pronalazjenja najboljih sigurnosnih rješenja pri obavljanju radnih operacija. Normizacija uz edukaciju radnika o radnim procedurama i ponašanjima na radnom mjestu može doprinijeti povećanju sigurnosti na radu, kvaliteti upravljanja i u krajnjoj liniji ekonomskom poslovanju tvrtke.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet i cilj ovog završnog rada je na konkretnom primjeru prikazati:

- ulogu normizacije i vanjskog certificiranja u sustavu zaštite na radu
- postupak aplikacije na proces certificiranja tvrtke CoplyWorks
- zahtjeve koje je potrebno ispuniti za uspješnu certifikaciju
- postupak ocjenjivanja usklađenosti s zahtjevima
- prihvaćene radne procedure iz područja održavanja strojeva i postrojenja

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Prilikom pisanja završnog rada u nedostatku Hrvatskih zakona i literature iz ovog područja korišteni su primarni izvori podataka u vidu samostalnog promišljanja i razrade konkretnih

¹ Normizacija, www.wikipedia.com, pristupljeno 25.09.2022.

² Certificiranje, www.svijet-kvalitete.com, pristupljeno 25.09.2022.

riješenja problema proizašlih iz procesa rada. Osim primarnih izvora podataka koristiti će se i sekundarni izvori podataka, uključujući knjige, znanstvene i stručne članke i Internet. Glavna metoda prikupljanja podataka biti će promatranje radnih operacija radnika tvrtke koja se certificira prema tvrtke CopleyWorks i pretraživanje međunarodne literature putem internet mreže.

2. STANDARDIZACIJA

Standardizacija ili normizacija je proces propisivanja standardnih radnih procedura i pravila ponašanja u svrhu pronalaženja najboljih sigurnosnih rješenja pri obavljanju radnih operacija. Standardiziranje uz edukaciju radnika u području zaštite na radu može doprinijeti povećanju sigurnosti na radu, kompatibilnosti s procedurama drugih kompanija, kvaliteti upravljanja i u krajnjoj liniji ekonomskom poslovanju tvrtke. Normizacija i certifikacija zaštite na radu kroz sustav Complyworks ima za cilj postaviti organizaciju u kojoj svatko zna što, tko, kada, kako i gdje treba učiniti da bi se ostvario cilj. U menadžmenta upravljanja rizicima na radu taj cilj bi trebao biti stopostotna sigurnost radnika, predmeta i okoliša. Osim same sigurnosti na radu, neke od prednosti standardizacije su:³

- smanjenje troškova
- smanjenje vremena
- osigurava pravilno obavljanje posla
- racionalizacija i skraćivanje procesa
- poboljšava kvalitetu usluge ili proizvoda
- poboljšavanje korisničkih usluga
- omogućuje bolje prognoze ishoda
- omogućuje bolju prilagodbu promjenama u okolini
- potiče poslovnu kulturu
- omogućuje daljnju liberalizaciju upravljanja
- olakšava upravljanje problemima i njihovo rješavanje

2.1. Standardizacija i sigurnosna kultura na radnom mjestu

Kultura sigurnosti je skup zajedničkih stavova, uvjerenja i praksi koje pokazuju radnici na svim razinama tvrtke. Organizacijska kultura je skup osnovnih pretpostavki i vjerovanja prihvaćenih od članova neke organizacije, tj. organizacijska kultura je model osnovnih

³ Standardizacija, <https://hr.economy-pedia.com> pristupljeno 28.09.2022.

pretpostavki koje je određena grupa ljudi izmislila, pronašla i razvila u procesu učenja kako bi rješavala svoje probleme adaptacije na okolinu i unutrašnje integracije.⁴

Pozitivna sigurnosna kultura povezuje sve u tvrtki oko zajedničkog cilja mjerljivog smanjenja broja poremačaja u radnom procesu i incidenata. Stvaranje i prihvaćanje sigurnosne kulture na mjestima izvođenja radnih zadataka poslodavca zahtijeva visoku razinu angažmana svake uključene osobe. Da bi se to postiglo, organizacije moraju razviti dosljednu sigurnosnu kulturu i proširiti je na sve radnike pri tome je potrebno da kultura odgovara specifičnostima radnih procesa i zakonskog okvira koji regulira područje zaštite na radu. Primjena sigurnosne kulture na radnom mjestu i standardiziranih procesa omogućuje razmjenu iskustava, prikupljanje naučenih informacija i suradnju radi zajedničkog kontinuiranog poboljšanja.

Iako je standardizacija aktivnost izrade standarda, postoje brojne definicije pojma "standard" koji se koristi u industriji. U ovom radu, standardizacija se promatra kao dio stvaranja učinkovitijih i sigurnijih radnih procedura. Stoga se u ovom završnom radu oslanjamo na definiciju koja povezuje ova dva cilja, uklanjanje stvarnih i potencijalnih izvora opasnosti na radu. Stoga standard možemo definirati kao odobrena specifikacija ograničenog skupa rješenja za stvarni ili potencijalni problem. Ukoliko rastavimo ovu definiciju iz perspektive sigurnosti radnih procesa standard ima sljedeće karakteristike:

- to je odobrena specifikacija radnih postupaka
- ima ograničen skup rješenja za svaki definirani problem u izvođenju radnih postupaka
- rješava stvarni ili potencijalni problem
- koristi se više puta i kontinuirano
- koristi se određeno vrijeme
- koristi ga veći broj radnika

Standard mora uzeti u obzir potrebe radnika i proizvodnje, a korištenje standarda mora biti korisno i nesmiye propisivati korake koji nisu neophodni za sigurno odvijanje radnih operacija. Unutar načela primjene standardizacije leži ideja da svaka abnormalnost u procesu signalizira potencijalnu pogrešku.

Dodatne mjere sigurnosti mogu rezultirati dodatnim postupcima, a kada ti postupci nisu učinkoviti, oni tvore smanjenu učinkovitost proizvodnje. Ironično, ovo pokreće rizike na radnom mjestu

⁴ Žugaj M., Bojanić-Glavica B., Brčić R.: Organizacijska kultura u funkciji uspješnosti poslovanja organizacije, Ekonomski vjesnik br. 1 i 2 (2004.), 17-30.

umjesto da ih sprječava. Na primjer, dugo vrijeme čekanja zbog neučinkovitog planiranja radnih procesa može rezultirati u brzopletim ponašanjem radnika u procesu rada, ne rijetko nauštrb sigurnosti. Standardiziranje radnih i sigurnosnih postupaka može spriječiti da neučinkoviti sigurnosni postupci postanu postanu sami po sebi rizik.

2.2. Postupak standardizacije

Postupak standardizacije odnosno normizacija radnih procesa uključuje sljedeće korake⁵: Identifikacija ključnih procesa – standardizacija svih poslovnih procesa u isto vrijeme možda neće biti izvediva. Prvi korak u standardizaciji procesa je identificiranje ključnih procesa koje je potrebno standardizirati. Standardizacija najvažnijih procesa pomaže u poboljšanju poslovnih rezultata i podiže razinu sigurnosti na radu. Identificiranje ključnih procesa daje jasnu ideju o tome gdje započeti.

Napraviti mapu procesa – kada se identificiraju ključni procesi za standardizaciju, sljedeći korak je mapiranje procesa. Mapiranje procesa pomaže zaposlenicima da razumiju korake koji vode do rezultata i identificira suvišnosti i uska grla procesa. Mapiranjem procesa daje se preglednost poslova koje radnici obavljaju i mjerama sigurnosti koje je potrebno standardizacijom definirati. Mapa procesa vizualni je prikaz koji organizacijski proces. To je način mapiranja radnji, aktivnosti i koraka koji rastavljaju složene procese crtanjem u jednostavnije dijagrame.⁶

Usvojiti standardizacijski okvir – razvoj okvira za standardizaciju procesa važan je za učinkovitu standardizaciju. Način standardiziranja koje zahtijeva certifikataska kuća Complyworks je putem izrade pismenih procedura procjenjivanja rizika, radnih uputa i obavijesti o opasnostima na radu.

Automatizacija procesa – automatizacija ključnih procesa izvrstan je način za standardizaciju procesa. Standardizacijom poslovnih procesa građevinske tvrtke može se predviditi automatsko propisivanje mjera sigurnog izvođenja radova unutar već postojećih radnih naloga tvrtke.

Uključite sve – izgradnja sveobuhvatne sigurnosne kulture tvrtke uključuje sudjelovanje radnika u izradi radnih procedura sa svih razina izvođenja radova. Standardizacija građevinske tvrtke i propisivanje radnih postupaka podrazumjevalo je konzultiranje s radnicima koji najbolje znaju svoj posao.

⁵ Metodologija za optimizaciju i Standardizaciju poslovnih procesa, <https://mpu.gov.hr> pristupljeno 25.09.2022.

⁶ Morales Y.: Kako izraditi mapu procesa s najboljim alatima za mapiranje procesa <https://www.mindonmap.com> pristupljeno 26.01.2023.

Dokumentacija procesa – svi koraci u standardizaciji radnih procedura su ispravno dokumentirani za buduću referencu i reviziju. Izrađene radne upute i politike su donešene od strane poslodavca i služe kao obavezna literatura kod osposobljavanja za rad na siguran način.

Pratiti i analizirati – svaki novouvedeni proces potrebno je povremeno pratiti i analizirati te prema tome usklađivati sigurnosne procedure. Uzimanje povratnih informacija od pojedinačnih zadataka putem ovog postupka standardizacije pomaže u praćenju učinkovitosti i svrhovitosti internih akata poslodavca.

Gornji koraci čine široki okvir za standardizaciju procesa. Svaki proces zahtijeva poseban pristup u sagledavanju rizika na radu i široko znanje iz područja zaštite naradu kako bi se definirala pojedinačna radna uputa i propisale prikladne mjere sigurnosti pri obavljanju radnih operacija. Nakon svega rukovodstvo tvrtke odlučuje o ključnim područjima poslovanja koja je potrebno standardizirati i koracima koje treba slijediti što zahtijeva od stručnjaka zaštite na radu i sposobnost uvjeravanja i argumentiranja svojih rješenja iz predloženih internih akata.

2.3. Nadzor nad primjenom standarda

Interni nadzor je najučinkovitiji alat u kontroli provođenja standarda u svim poslovnim funkcijama. Cilj nadzora sigurnosti je procijeniti ukupnu usklađenost sigurnosnog programa uključujući politike, procedure, odluke i sl. Sigurnosne revizije obično provodi tim koji u pravilu uključuje stručnjake ZNR, poslodavca ili ovlaštenika poslodavca. Nadzor također daje mogućnost da se procijeni ispunjavaju li strategije koje imate postavljene vaše sigurnosne ciljeve i inicijative, istovremeno potičući proaktivne promjene koje mogu pomoći u sprječavanju ozljeda, bolesti i smrti zaposlenika. Kako biste izvršili internu reviziju sigurnosnih programa, treba uzeti u obzir sljedeće korake:

Priprema nadzora

Preporučuje se tim koji uključuje radnike u proizvodnoj liniji, menadžere i pojedince iz drugih područja vaše tvrtke. Potrebno je osigurati da su svi u timu obučeni i znaju opseg i ciljeve nadzora. Potrebno je posvetiti vrijeme pregledavanju svih postupaka koji se odnose na sigurnosni standarde zajedno s prethodnim rezultatima nadzora i preporukama kako biste vidjeli jesu li implementirane i funkcioniraju.

Provedba nadzora

Tim za reviziju će provesti reviziju na licu mjesta koristeći osobno promatranje provedbu sigurnosnih politika i procedura. Tim će tražiti prednosti i slabosti u sigurnosnim procedurama standardima tvrtke, kako napisanim tako i promatranim kroz djelovanje.

Razgovarati će sa zaposlenicima koji upravljaju strojevima, voze viličare, nadziru područja itd. Važno je da tim ostane objektivn u dokumentiranju zapažanja i komentara drugih zaposlenika. Mogu koristiti kontrolni popis ili voditi pisane bilješke o svojim zapažanjima i razgovorima. Metoda dokumentiranja ovisi o tome što timu i tvrtki najbolje odgovara za prikupljanje informacija.

Izvješće o nadzoru

Nakon što tim završi interni nadzor, sastavit će pismeno izvješće u kojem će opisati svoja zapažanja i identificirati gdje bi moglo biti nedostataka u sigurnosnom procedurama tvrtke. Izvješće treba odražavati sve nalaze i perspektive nadzornog tima, navesti revidirana područja i navesti imena članova nadzornog tima i intervjuiranih osoba. Dobro napisano izvješće o nadzoru bit će objektivno, sažeto, odražavat će i pozitivne i negativne nalaze, te će na temelju nalaza navesti preporučene radnje i područja za poboljšanje.

Razviti korektivne akcijske planove

Korektivni akcijski plan detaljno opisuje kako će tvrtka raditi na poboljšanju svih nedostataka koji su utvrđeni u internom nadzoru. Nadzorni tim trebao bi surađivati s poslodavcem i ovlaštenicima poslodavca za poslove zaštite na radu i menadžerima kako bi odredio prioritete korektivnih radnji na temelju razine opasnosti koju nalaze prisutni. Što je veći rizik, to je veći prioritet. Nakon određivanja prioriteta, zadatke treba dodijeliti pojedincima ili područjima s rokovima za izvršenje korektivnih mjera kao i bilježenje dovršenih mjera kako bi se one mogle pregledati u budućim Internim nadzorima.

3. PREDKVALIFIKACIJSKI POSTUPAK

Tvrtka Complyworks pomažeme poslodavcima u upravljanju usklađenošću svojih dobavljača, podizvođača i radne snage s vrijednostima koje su naručitelju potrebne. ComplyWorksov sustav je jednostavan za korištenje, skalabilan i podržan našom korisničkom podrškom vodećom u industriji. Upravljanje usklađenošću ključno je za sve tvrtke. Ono što je započelo kao sigurnosna inicijativa prije više od deset godina razvilo se kako bi uključilo dodatne zahtjeve usklađenosti koji

utječu na sve aspekte vaše organizacije. Za mnoge organizacije upravljanje dobavljačima je početna točka za minimiziranje poslovnog rizika, ali potpuno upravljanje usklađenošću je višestruko. Sva područja mogu imati značajan utjecaj na poslovanje, robnu marku i financije poduzeća ako se njima ne postupa učinkovito.

Tvrtka General Electric Hrvatska d.o.o. zahtijeva od svojih budućih hrvatskih partnera normizacija kvalitete i certificiranje putem sustava ComplyWorks.

3.1. Postupak aplikacije na sustava ComplyWorks

Postavljanje računa

- Ako je klijent zatražio da se pridružite ComplyWorksu, trebata otvoriti račun pomoću aktivacijske šifre koja vam je dodijeljena u korespondenciji s tvrtkom ComplyWorks.
- Posjetite www.complyworks.com i kliknite na Subscriber Signup (Registracija pretplatnika).
- Unesite aktivacijsku šifru od šest znakova i kliknite na Registracija. Popunite dio Informacije o tvrtki.
- Popunite cijeli obrazac za registraciju.
- Kliknite na opciju Nadogradi ili Obnovi da pristupite ComplyWorks košaru za kupnju.
- Prođite kroz zaslone za plaćanje. Nakon što završite, bit će zatraženo da se prijavite na ComplyWorks kako biste započeli unos vaših zahtjeva za podacima.
- Ako nemate informacije koje su vam potrebne za postavljanje, obratite nam se za pomoć.
 - o Telefon: +1 (403) 219-4792 ili e-pošta: support@complyworks.com

Unos i objava informacija

1. KORAK: Unesite svoje informacije

Dio na računu pod nazivom Upitnik sadrži pitanja o vašoj tvrtki, radnoj povijesti i dometima u industriji. Ovisno o industriji i uslugama koje pružate, to može uključivati osiguranje, naknade radnicima, sigurnosne certifikacije itd. Upitnik se nalazi u izborniku s lijeve strane na kartici Tvrtka.

Korištenje Upitnik:

Vrste pitanja u Upitniku:

- N** Na ovo pitanje još nije odgovoreno.
- A** Ovo pitanje zahtijeva pažnju, što može značiti da je prošao datum isteka ili nešto slično.
- C** Pitanje je izmijenjeno, ali nije objavljeno, što znači da trenutno možete vidjeti izmjenu, aliažuriranja će biti spremljena ako napustite sustav.
- P** Ovaj odgovor je objavljen, što znači da ComplyWorks tim (posebice tim za verifikaciju podataka) i klijenti kojima ste otkrili podatke mogu vidjeti ovaj odgovor. Ako pređete mišom preko oznake „P“, možete vidjeti točan datum objave stavke.

- Detaljne informacije - Ako kliknete na pored pitanja, dobit ćete dodatne informacije opitanju.
- Pretraži pitanja – Omogućava vam da lako pronađete određena pitanja pomoću ključnih riječi.
- Filtriraj po tražitelju – Omogućava vam da odaberete klijenta kako biste odgovorili na određena pitanja (Napomena: Ako je neki drugi klijent postavio isto pitanje, te informacije će se prenijeti i nijeih potrebno unositi više puta).
- Otpremanja dokumenata također su dio upitnika ako je potvrda dokumenta neophodna. Za sva pitanja s PDF ikonom možete kliknuti odabir datoteke da otpremite dokumente.
- Samo dokumenti koji su spremljeni u PDF formatu mogu se otpremiti unutar upitnika. Ako ne možete pretvoriti svoj dokument u PDF format, kliknite na gumb faks.
- Na taj način će se otvoriti QR kod koji sadrži upute za faksiranje dokumenta i broj faksa.
 - **NAPOMENA:** *Ovaj QR kod je specifičan za ovaj dokument, tako da će sve što pošaljete s ovim kodom biti otpremljeno kao jedan dokument.*
 - Višestranični dokumenti mogu se otpremiti pomoću jednog koda, ali za svaki zaseban dokument potreban je zaseban QR kod.
- Napomena: tijekom postupka registracije odabrali ste vrste posla specifične za klijenta za General Electric (GE). Ako želite načiniti izmjene odabranim Vrstama posla, kliknite na Upravljanje tvrtkom, zatim Postavke računa i onda Kategorije specifične za klijente. Unesite izmjene pomoću dostupnih strelica .
- Izmjene ovih Vrsta posla mogu zahtijevati unos dodatnih informacija u vašem upitniku.

2. KORAK: Objavite svoje informacije

- Objavljivanje je važno jer omogućava tvrtki ComplyWorks da zna kada ste spremni za provjeru uneseni informacija, a vašim klijentima omogućava da vide vaše podatke i izmjene koje ste načinili.
- Upitnik je radni dokument i sve dok ne kliknete Objavi, vaš klijent ne može vidjeti izmjene koje ste načinili.
- Prije objavljivanja provjerite jesu li dokumenti koje ste otpremili u skladu s informacijama koje ste dostavili. Napomena: Dokumenti su izuzetak kada se radi o objavljivanju jer se objavljuju čim se otpreme u upitnik.
- Ažurirajte svog ovlaštenog službenika i „pristanite“ na ugovor o objavljivanju da završite ovaj korak.
- Nakon objavljivanja, vaš račun šalje se u naš red za verifikaciju, a naš tim za verifikaciju prima obavijest da je potrebno pregledati informacije koje ste podnijeli. Nakon što tim pregleda jesu li vaše informacije i dokumenti točni, poslat će vam izvješće s pojedinostima kako biste mogli načiniti eventualne neophodne izmjene vašeg računa. Objavljivanjem će se vaše informacije također podijeliti s vašim klijentom ili klijentima.
- Kao što je navedeno, vaš konačni status sukladnosti temeljit će se na ocjeni vaše procjene. Međutim, od trenutka kada se registrujete do trenutka kada ažurirate svoju dokumentaciju, status sukladnosti vašeg računa će se mijenjati kako bi faza procesa u kojoj se nalazite bila vidljivija. Nakon registracije vaš početni status sukladnosti će biti **Podaci nisu pruženi**. To znači da ste aktivirali svoj račun, ali niste objavili niti poslali vašu dokumentaciju/upitnik. Nakon što objavite i pošaljete podatke, vaš zadani status sukladnosti će biti **Nije odobreno**. Po završetku procjene vaš status sukladnosti odražavat će jedan od sljedećih statusa u zavisnosti od vašeg rezultata:

Vrsta posla	Odobreno	Uvjetno odobreno	Nije odobreno (odbijeno)
SE ili SI	Rezultat 95-100	Rezultat 90 - 94	Rezultat < ili = 89 Ili bilo kakvo pitanje odbijeno s načelima spašavanja života (odbijeno = 0) bez obzira na ukupni rezultat
Manji	Rezultat 83 - 100	Rezultat < 83 ali = ili > 80	Rezultat < ili = 79

Slika 1: Status sukladnosti (Izvor: <https://www.complyworks.com>)

3.2. Upitnik za pretkvalifikaciju

Svrha upitnika za pretkvalifikaciju je prikupljanje informacija o tvrtki u postupku certifikacije. Temeljem upitnika tvrtka se klasificira prema djelatnosti i stupnju složenosti radova koje će izvoditi za tvrtku General Electric Hrvatska d.o.o. nakon čega se određuju i sigurnosni zahtjevi i obujam standardizacije procesa. Tvrtka može biti predkvalificirana ocjenama ozbiljne, značajne ili manje opasnosti pri obavljanju radova. Upitnik za pretkvalifikaciju izvođača radova podijeljen je u nekoliko kategorija odnosno odjeljaka i sadrži sljedeće zahtjeve:⁷

Odjeljak 1. Glavna pitanja, zahtjevi za zaštitu okoliša zdravlje i sigurnost (EHS) i dokumenti

- Pokrivaju li informacije u ovom upitniku druge poslovne odjele ili pravne subjekte koji imaju drugačije nazive od naziva pod kojim ste registrirali vaš ComplyWorks račun?
- Pokrivaju li informacije u ovom upitniku matičnu tvrtku ili tvrtku-kćer/podružnicu?
- Registrirate li svoju tvrtku i popunjavate ovaj upitnik na osnovu globalnih, regionalnih, državnih ili informacija o pokrajini/saveznoj državi? Ako se registrirate na regionalnoj, državnoj ili razini pokrajine/savezne države, koristite padajuće okvire da to naznačite u okviru za komentar ispod
- Je li primjenjivo za vašu tvrtku da ima broj sjevernoameričke klasifikacije industrije (NAICS) / NACE / SIC šifru?

⁷ Upitnik za pretkvalifikaciju, <https://www.ge.com>, pristupljeno 25.09.2022.

- Navedite kontakt informacije vaše tvrtke/kontakta za projekt
- Naznačite vrstu EHS resursa koje vaša tvrtka koristi
- Navedite kontakt informacije tvrtke za EHS upravitelja/kontakt
- Je li vaša tvrtka klasificirana kao neovisni subjekt odnosno samostalni poduzetnik?
- U protekle tri (3) godine, jesu li u vašoj tvrtki zabilježeni SMRTNI SLUČAJEVI povezani s radom ili HOSPITALIZACIJE povezane s radom?
- Pruža li vaša tvrtka radničku naknadu (tj. UK - Osiguranje od odgovornosti za poslodavca, Kina - Osiguranje za radničku naknadu, SAD/Kanada - Potvrdu o osiguranju za radničku naknadu ili Potvrdu o bonitetu za radničku naknadu itd.) za jurisdikcije u kojima poslujete?
- Posjeduje li vaša tvrtka osiguranje od opće odgovornosti?
- Informacije o nositelju osiguranja
- Koji je datum isteka vašeg osiguranja od opće odgovornosti?
- Potvrda o osiguranju od opće odgovornosti
- U protekle tri (3) godine, je li vaša tvrtka dobila NOVČANE KAZNE, POZIVE, OBAVIJESTI O PREKRŠAJIMA ili PREMAŠIVANJE dozvole u vezi sa zaštitom okoliša, zdravljem i sigurnošću (EHS) od regulatornih agencija?
- Ukupni broj zaposlenika
- Ukupni broj radnih sati
- Ukupni broj ozljeda
- Ukupni broj ozljeda koje su dovele do izgubljenog vremena
- Ukupni broj ozljeda koje zahtijevaju prvu pomoć
- Ukupna stopa nezgoda (engl. Total Recordable Injury Rate, TRIR)⁸

⁸ Slice Inc.: OSHA Recordable Incident Rate: Everything You Need to Know, <https://blog.sliceproducts.com>, pristupljeno 30.09.2022.

Ako je trogodišnji prosjek TRIR veći od 3, obavezno je prenesite pisani dokument (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) istrage nezgoda / nezgoda. Ovo se izračunava na temelju informacija koje ste pružili i prema slijedećoj formuli:

$$\text{TRIR} = \text{Broj ozljeda/bolesti} * 200000 / \text{Ukupni broj radnih sati godišnje}$$

- Stopa ozljeda koje su dovele do izgubljenog vremena (engl. Lost Time Injuries Rate, LTIR)⁹. LTIR slijedi jednostavnu formulu za označavanje učinka rada na promicanju sigurnosti na radu. Podijelite ukupan broj ozljeda koje su dovele do izgubljenog radnog vremena u određenom vremenskom razdoblju s ukupnim brojem radnih sati u tom razdoblju, zatim pomnožite s 200 000 da biste dobili LTIR. Ovaj broj govori o broju ozljeda koje su dovele do izgubljenog radnog vremena na 100 radnih godina (ekvivalentno 2000 radnih sati za svakog od 100 radnika).
- Posjeduje li tvrtka bilo kakvu EHS certifikaciju? (Označite sve što se primjenjuje)
- Ima li tvrtka pisanu politiku zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti (EHS)?
- Ima li tvrtka pisanu politiku/program u vezi s uzimanjem droga i alkohola koja/i zadovoljava lokalne regulatorne zahtjeve u regiji u kojoj radite?
- Tvrtka GE zabranjuje korištenje, posjedovanje ili dolazak na posao pod utjecajem alkohola ili droga na bilo kojoj lokaciji tvrtke ili njenih klijenata.
- Potvrdite da vaša tvrtka i svi zaposlenici razumiju ova očekivanja i da će ih se pridržavati tijekom rada za tvrtku GE.
- Politika u vezi s uzimanjem droga i alkohola (izborna)
- Razumijete li i pristajete li na očekivanja tvrtke GE u pogledu njezina načela spašavanja života (LSP) u slučaju zaraznih bolesti)?
- Općeniti opis vrste posla

⁹ EHS Insight Resources: A Mini Guide to Tracking & Calculating Lost Time Incident Rate (LTIR), <https://www.ehsinsight.com> pristupljeno 12.01.2023.

Odjeljak 2. Pitanja i kriteriji za dokument o EHS-u

- Posjeduje li tvrtka sve dozvole/licence/ovlaštenja u pogledu zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša neophodne za poslovanje/pružanje usluga?
- Je li tvrtka procijenila sve rizike povezane s poslom/aktivnostima koje obavlja?
- Je li dostupna pisana dokumentacija za:
- Posjeduje li tvrtka Dokumentaciju o obuci za zaštitu okoliša, zdravlja i sigurnosti (Program, Procjena sigurnosnog rizika, Politika, Izjava o metodi, Postupak, Proces, itd.) za sve zaposlenike / kategorije poslova koje su uključene u vrste rada?
- Planovi obuke (otpremite plan obuke za svaku identificiranu vrstu posla)
- Tvrtka GE očekuje da svi zaposlenici, izvođači i podizvođači imaju ovlasti PREKINU RAD ako prepoznaju opasnost za koju smatraju da može dovesti do ozljeda ili štete za ljude, okoliš ili imovinu ili ako nisu sigurni u vezi sa zadatkom (je li siguran ili nije) ili ako nisu osposobljeni za zadatak koji obavljaju. Kažnjavanje onih koji koriste ovlaštenje za prekid rada je zabranjeno. Potvrdite da vaša tvrtka i svi zaposlenici razumiju ova očekivanja i da će ih se pridržavati tijekom rada za tvrtku GE.
- Dokument o prekidu rada (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) (izborno)
- Osigurava li tvrtka osobnu zaštitnu opremu svojim zaposlenicima u skladu s identificiranim rizicima?
- Je li oprema koju koristite (prijenosni električni alati, instrumenti, uređaji za podizanje i drugi alati) pregledana, kontrolirana i održavana u skladu s važećim propisima?
- Ima li tvrtka dokumentirani postupak blokiranja i označavanja (LOTO) / postupak izolacije opasnosti i upravljanja energijom (npr. električne, mehaničke, hidrauličke, pneumatske, kemijske, toplinske ili druge energije), na primjer, za primjenu prilikom održavanja, otklanjanja poteškoća, popravka i/ili montaže?
- Dokument (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) isključivanja / blokiranja (SE2, SI2, SE11, SE10, SI14)

- Zapošljava li Vaša tvrtka podizvođače za rad na GE-ovim lokacijama ili lokacijama GE-ovih klijenata
- Dodatna potrebna dokumentacija
- Otpremite sve dokumente koji se odnose na vrste posla koje ste identificirali
- Priložite primjerak pisanog dokument (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) istrage incidenta/nezgode
- Program održavanja opreme za postrojenje (SI14)

Odjeljak 3. Ljudska prava

- Tvrtka GE zahtijeva da se svi njeni dobavljači i podizvođači dobavljača pridržavaju naših smjernica o integritetu. Pogledajte Vodič za integritet dobavljača ovdje.
- Dobrobit radnika
- Plaćate li iznos koji je jednak ili iznad nacionalne ili lokalne minimalne plaće i plaćate li sve obavezne premije za prekovremeni rad?
- Imaju li vaši osigurani radnici razumno slobodno vrijeme (najmanje 1 dan tjedno) i ne rade pretjerano prekovremeno u skladu s lokalnim zakonima?
- Na osnovu kategorije opasnosti po izvođača prema GE, zapošljavate li bilo koga mlađeg od 16 godina (ili mlađeg od lokalnih godina punoljetnosti ako je više) za radove s manjom opasnošću?
- Na osnovu kategorije opasnosti po izvođača prema GE, zapošljavate li bilo koga mlađeg od 18 godina (ili mlađeg od lokalnih godina punoljetnosti ako je više) za radove s teškom ili značajnom opasnošću?
- Provodite li temeljitu provjeru (engl. due diligence) svih podizvođača kako biste osigurali da pošteno postupaju prema svojim radnicima, u skladu s GE Vodičem za integritet dobavljača? Pogledajte GE Vodič za integritet dobavljača ispod.

- Pružate li svojim radnicima proces ulaganja žalbe putem kojeg mogu povjerljivo prijaviti slučajeve lošeg postupanja nekome drugom pored svog izravnog upravitelja (i osigurati da podizvođači urade isto)?
- Imigracija
- Osiguravate li da su svi zaposlenici zakonom ovlašteni za rad u državi u kojoj se usluge pružaju?
- Ako je vašim zaposlenicima potrebno pokroviteljstvo tvrtke da bi dobili radne dozvole u zemlji u kojoj se usluge pružaju, hoćete li biti u mogućnosti pružiti pokroviteljstvo radnicima (tj. imate li dovoljnu prisutnost u lokalnom poslovanju) i hoćete li pružiti pokroviteljstvo tim zaposlenicima?
- Prisilni rad
- Naplaćujete li ili odbijate naknadu bilo koje vrste od radnikove plaće za troškove regrutiranja ili kao zahtjev za nastavak zaposlenja?
- Do you use any third party labor brokers or recruiters to acquire workers for your company?
- Jeste li u posjedu osobnih ili putnih isprava vaših radnika iz bilo kog razloga?
- Ako zapošljavate radnike imigrante, pružate li im pisani sporazum/ugovor o zaposlenju na jeziku koji razumiju u kojem su opisani uvjeti i odredbe zaposlenja?
- Omogućavate li radnicima da daju otkaz uz razumnu prethodnu obavijest (ne duže od 4 tjedna) kada to žele i bez posljedica?
- Politike
- Imate li primjerke svih politika „dobrobiti radnika“?

3.3 Predkvalifikacijski zahtjevi za certifikaciju tvrtke

Zahtjevi za predkvalifikaciju tvrtke dijele se na osnovne i dodatne kriterije ovisno o klasifikaciji vrsti poslova koje tvrtka obavlja unutar tvornice General Electric Hrvatska d.o.o.

3.3.1. Osnovna kriteriji

Primjenjivo na sve izvođače i njihove klasifikacija (ozbiljne, značajne ili manje opasnosti) pri obavljanju radova. Tvrtka koja surađuje s General Electric Hrvatska d.o.o. dužna je osigurati:

- Opremu i sredstva za osiguranje obavljanja djelatnosti i istu je dužna prijaviti naručitelju
- Nema smrtnih slučajeva ili hospitalizacija u posljednje 3 godine. Ako je došlo do smrtnog slučaja ili višestrukog slučaja hospitalizacije, mora dostaviti implementirani plan korektivnih radnji kako bi se eliminirao ponovni događaj i kopiju dokumenta o istrazi incidenta/nesreće koji sadrži:
 1. Provođenje istraga svih sigurnosnih incidenata i događaja na radnom mjestu, uključujući smrtne slučajeve, ozbiljne
 2. ozljede, bolesti, ozljede medicinske pomoći, ozljede prve pomoći, nepogode, štetu na imovini ili proizvodu, izlivanje, požare i ispuštanja u okoliš.
 3. Postupak prijave,
 4. Trenutačni odgovor,
 5. Istražni postupak (analiza uzroka),
 6. Praćenje i realizaciju korektivnih radnji,
 7. Trening.
- Dokaz da tvrtka nema poreznog duga i nepodmirenih obveza prema radnicima
- Preslika važećeg osiguranja od odgovornosti tvrtke
- Nema kazni iz područja zaštite na radu, pozivanja, obavijesti o kršenju ili prekoračenja dozvola od strane regulatornih tijela u posljednje 3 godine. Ako, bilo koja prijava mora pružiti implementirani korektivni akcijski plan za uklanjanje ponovnog pojavljivanja.
- Sigurnosna politika koja sadrži:
 1. Predanost tvrtke sigurnosti,
 2. Odgovornosti stranaka na radnom mjestu
- EMR (Experience Modification Rating) ili ocjena modifikacije iskustva je izračun koji osiguravajuća društva koriste za određivanje cijene premija osiguranja tvrtke i radnika

(Samo izvođači iz SAD-a).¹⁰ Ako je EMR > ili = 1 potreban je plan poboljšanja mjera sigurnosti. Prosječni EMR, ili točka u kojoj se za tvrtku kaže da nije ni više ni manje rizična od druge je 1.0. Ako EMR padne ispod 1.0 tvrtka se smatra sigurnijom od većine, što znači niže premije osiguranja od odgovornosti.“¹¹

- Pravilnik o drogi i alkoholu - GE zabranjuje korištenje, posjedovanje ili dolaženje na posao pod utjecajem alkohola ili droga na bilo kojem mjestu GE ili GE kupaca.

3.3.2. Dodatni kriteriji

Primjenjivo samo na izvođače s klasifikacijom ozbiljne i značajne opasnosti

- Sve odabrane vrste posla moraju priložiti pisanu dokumentaciju odnosno radne upute, a obuka zaposlenika mora biti navedena u vašoj matrici (planu) obuke. Pojediniosti koje treba sadržavati pisana dokumentacija priložena je u u tablici 1. Plan obuke (Matrix) trebao bi uključiti najmanje:
 1. Obuka za sve zaposlenike/kategorije poslova koje obavljaju + procjenu rizik
 2. Obuka i ocjenjivanje radnika mora biti uključena u plan obuke
 3. Učestalost obuke
- Dostavite kopije svih poslovnih i sigurnosnih dozvola / licenci / Ovlaštenja potrebnih za obavljanje rada/usluge
- Potvrde o upoznatosti radnika da imaju pravo prekinuti rad – za sve osobe uključene u rad
- Popis opreme koja se koristi (prijenosni električni alati, instrumenti, uređaji za podizanje itd.) se pregledava, kontrolirai održavati prema važećim propisima.

¹⁰ Yuzdepski Z.: Experience Modification Rating (EMR Rating) Explained, <https://mycomply.net> pristupljeno 26.01.2023.

¹¹ What is your EMR or Experience Modification Rating? <https://www.triaxtec.com> pristupljeno 02.10.2022.

Tablica 1: Posebni zahtjevi za radne upute (Izvor: <https://www.complyworks.com>)

Br.	Naziv upute za rad	Posebni zahtjevi
1.	Abrazivno pjeskarenje	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Plan kontrole • Trening
2.	Upravljanje azbestom	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti i testiranje • Procjene rizika ili izjave o metodama • Plan kontrole izloženosti (Plan upravljanja azbestom) uključivat će tehničke kontrole (tj.: komora s negativnim tlakom, vreća za rukavice itd.) • Plan kontrole izloženosti (Plan upravljanja azbestom) uključuje administrativne kontrole (tj. postupke i metode rada) • Plan kontrole izloženosti (Plan upravljanja azbestom) uključuje praćenje kako bi se osiguralo da su izloženosti ispod primjenjivih granica izloženosti • Plan kontrole izloženosti (Plan upravljanja azbestom) uključuje osobna zaštitna sredstva (OZS) • Trening
3.	Patogen koji se prenosi krvlju	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Plan kontrole izloženosti • Univerzalne mjere opreza • OZS • Postupak prijave • Trening
4.	Izgradnja/ Rušenje	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Plan izgradnje/rušenja • Trening
5.	Upravljanje kemikalijama	<ul style="list-style-type: none"> • Proces kemijskog odobrenja • Zahtjevi za skladištenje kemikalija (tj.: označavanje opasnih materijala, količine, spremnici, ormari, odvajanje nekompatibilnih materijala, plan odgovora na hitne slučajeve) • Zahtjevi za sigurno rukovanje, (slijedite podatke o kemikalijama (Sigurnosno-tehnički listovi) • Trening • Proces skladištenja i odlaganja otpada
6.	Komprimirani plin	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Zahtjevi za skladištenje stlačenog plina (naljepnice, zaštitne naprave, odgovarajuće odvajanje, zaštitne kapice). • Plan zbrinjavanja • Plan za hitne slučajeve slučajnog ispuštanja • Trening
7.	Ulazak u ograničeni prostor	<ul style="list-style-type: none"> • Definicija ograničenog prostora • Ograničeni prostori su označeni (znak) i pristup je kontroliran (barikade ili zaključan). • Definirajte 3 uloge za ulazak u ograničeni prostor (ulaznik,

		<p>pratitelj (promatrač) & spasilac)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebna dozvola za ulazak u zatvoreni prostor. • Pratiti ventilaciju i detekciju plina prije i tijekom rada. • Oprema za nadzor i spašavanje redovito se provjerava. • Plan spašavanja i hitnih slučajeva • Trening
8.	Dizalice, oprema i signalisti	<ul style="list-style-type: none"> • Planovi dizanja ili procjene rizika razvijene za kritična dizanja • Opterećenja ne prelaze nosivost opreme za dizanje • Postupci sigurnog rukovanja visećim teretom (tj. Osigurajte da je netko (rukovatelj ili bilo tko drugi) ispod visećeg tereta. Osigurajte da se rukovatelj nikada ne nalazi između tereta i fiksnog objekta) • Obuka na temelju vrste opreme • Postupci i zapisi o godišnjoj inspekciji (godišnju inspekciju treba provesti kvalificirana osoba. Kvalificirana osoba je osoba koja ima odgovarajuću certifikaciju ili dokumentiranu tehničku osposobljenost za provođenje inspekcija vrste dizalice ili dizaličnog sustava koji se pregledava). • Pregledi prije uporabe
9.	Električna sigurnost	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Niskonaponski postupci (do 1 kV) i/ili visoki napon (veći od 1 kV Postupci • Alati i oprema su izolirani i uzemljeni. • Kontrolirajte pristup električnim opasnostima (znakovi, barikade ili čuvari). • Procijenite prilazne udaljenosti prije početka rada. • LOTO je prva linija obrane, ako nije izvedivo, izvodite samo električne radove pod naponom uz odobrenu dozvolu za rad pod naponom. • Plan za hitne slučajeve električne energije • Električna OZS (štit za lice, odjeća za bljesak luka, gumene izolirane rukavice, zaštita za sluh, itd.) • Mora biti obučen ili kvalificiran (dokazana sposobnost) i ovlašten (dano dopuštenje nadzornika) za obavljanje električnih radova.
10.	Iskop i kopanje rova	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Identificirajte podzemne usluge prije kopanja (tj. koristite crteže, sigurno uređaji za iskopavanje i lociranje, itd.) • Siguran pristup i izlazak. • Kontrole kao što su nagib, podupiranje, oklop, oslonac i/ili naslon sustava. • Kontrola pristupa (tj. barikade) • Trening
11.	Eksplozivne atmosfere	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza opasnosti/Procjena rizika • Mjere kontrole/Mjere za ublažavanje eksplozivnosti • Postupci • Trening
12.	Održavanje opreme	<ul style="list-style-type: none"> • Procjena rizika - uključujući identifikaciju opasnosti i plan kontrole • Osposobljavanje
13.	Visokorizični radni postupci	<ul style="list-style-type: none"> • Opis rada • Opasnosti

		<ul style="list-style-type: none"> • Mjere predostrožnosti / kontrole povezane s radom • Sigurni radni parametri ili uvjeti • Znakovi upozorenja kada proces izmiče kontroli • Koraci potrebni za vraćanje procesa na sigurne radne parametre ili uvjete • Trening
14.	Rad u vrućim prostorima	<ul style="list-style-type: none"> • Provjera statusa sustava za suzbijanje požara prije početka vrućeg rada • Vatrogasna straža od 60 minuta • Razdoblje nadzora od 2 sata nakon završetka vrućeg rada
15.	Ionizirajuće zračenje	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Plan kontrole izvora i opreme ionizirajućeg zračenja • ALARA (načelo onoliko niske koliko je razumno moguće tj. smanjenje vremena izloženosti, povećanje udaljenosti i maksimiziranje zaštite) • Kontrole pristupa • Postupci u hitnim slučajevima • Trening • Praćenje rada (tj. dozimetrija) (ako je primjenjivo) • Postupci otpreme (ako je primjenjivo) • Ankete i mjerenja (ako je primjenjivo) • Postupci otpada (ako je primjenjivo)
16.	Rukovodeći kadar	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti i testiranje • Procjene rizika • Plan kontrole izloženosti • Trening
17.	Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (LOTO)	<ul style="list-style-type: none"> • Svrha LOTO-a • Definicija stanja nulte energije: (kontrola svih opasnih izvora energije) • Provjera nulte energije ("zaključavanje i testiranje, zaključavanje/isprobavanje, testiranje, pokušaj rada prekidača") • Oznake ili naljepnice moraju biti pričvršćene na svaku LOTO bravu kako bi se označilo da je oprema zaključana i da se servis/održavanje aktivno provodi • Specifični postupci za napuštene brave i hitno uklanjanje LOTO brava • Obuka na LOTO programu ili procedurama • Procedure za grupne (više od jedne osobe) i složene LOTO (pretinac za zaključavanje) • Inspekcije ili revizije kako bi se potvrdilo da se slijede ispravne LOTO prakse • Odgovornosti za provođenje LOTO programa • Kada LOTO ili označavanje nisu izvedivi, provedite procjenu rizika kako biste odredili alternativne postupke i implementirali kontrole kako biste osigurali odgovarajuću zaštitu opasnih izvora energije. (ako je primjenjivo) • Ako su postupci samo označavanja (bez zaključavanja) potrebni i uključeni u program Izvođača LOTO (tj.: kao što je dopušteno propisom, gdje je LOTO neizvediv ili zahtijeva kupac), tada moraju biti samo postupci označavanja imati dodatni način kontrole opasne energije. (ako je primjenjivo)
18.	Motorno vozilo	<ul style="list-style-type: none"> • Minimalni standardi (tj. nošenje sigurnosnih pojaseva,

		<p>poštivanje prometnih znakova, ograničenja brzine, bez slanja poruka tijekom upravljanja vozilom, nemojte upravljati pod utjecajem ili dok ste umorni, provjerite je li teret siguran prije upravljanja vozilom, držite se sigurnog razmaka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Održavanje • Pregledi prije uporabe • Trening
19.	Neionizirajuće zračenje	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Plan kontrole • Održavanje • Trening
20.	Odobalni rad (uključujući prijevoz posade)	<ul style="list-style-type: none"> • Procjene rizika • Informacija/sastanak prije posla • Postupci prijenosa izvan obale • Postupci evakuacije u hitnim slučajevima • Revizije i inspekcije • Trening
21.	Ručni i mehanizirani alati	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje • Inspekcije • Trening • Koristi se u skladu s preporukama proizvođača • OZS
22.	Samohodna radna oprema	<ul style="list-style-type: none"> • Trening • Inspekcija • Održavanje • Oprema/pribor (tj. nosivost) i operativni (općenito pravila) zahtjevi.
23.	Rad pod pritiskom	<ul style="list-style-type: none"> • Vrste rada pod pritiskom • Procjene rizika • Kontrole • Postupci • Zahtjevi za ispitivanje i inspekciju • Trening
24.	Radovi na javnim prometnicama	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija opasnosti • Procjene rizika • Plan kontrole • OZS • Znakovi upozorenja i oprema • Trening
25.	Rukovanje i upravljanje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Skladištenje otpada (označavanje reguliranog otpada, odvajanje nekompatibilnih materijala, zadržavanje izlivanja i čišćenje) • Informacije o otpadu (profil/klasifikacija) • Inspekcije skladišta otpada • Trening
26.	Samostalan rad	<ul style="list-style-type: none"> • Samostalna radna aktivnost bit će identificirana u procjenama rizika ili postupcima sigurnog rada • Navedite aktivnosti koje ne bi smjeli obavljati sami radnici (uključuju ali nisu ograničeni na i) Radove na ili u blizini električnih vodiča pod naponom i ii) Radove u zatvorenim prostorima) • Trening • Sredstva komunikacije moraju se održavati s samim radnicima.

		<p>Ovo uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ korištenje odgovarajućeg "uređaja za praćenje" ili ○ Planirane kontrole samostalnog radnika od strane drugih zaposlenika ili ○ sigurnosno osoblje
27.	Rad na visini / Povišeni rad / Skele	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza opasnosti / Procjena rizika / Procjena opasnosti od pada • Pregledi opreme • Trening • Sustav zaštite od pada (ako je primjenjiv) uključuje: i) Odgovarajuće sidrišne točke, ii) Sustavi za zaustavljanje pada uključujući pojaseve za cijelo tijelo, uzice itd. i iii) Plan spašavanja. • Povišene radne platforme (ako su primjenjive) moraju imati instalirane sustave ograda. Kada ograde nisu izvedive, moraju postojati druge kontrole za zaštitu od pada implementiran. • Postupci za skele i sigurnosne mjere (ako su primjenjive) moraju osigurati i) da skele postavlja kvalificirana ili obučena osoba Postupci za sigurnosne ljestve (ako je primjenjivo)
28.	Rad u blizini visokog magnetskog polja	<ul style="list-style-type: none"> • Liječničko uvjerenje (ako je primjenjivo) • Opće mjere opreza za rad u magnetskom polju • Postupak rukovanja uređajima s visokim sadržajem željeza (ako je primjenjivo) • Postupak rukovanja kriogenom (ako je primjenjivo): • Hitni postupak • Trening

3.3. Rezultati predkvalifikacije

Nakon dostavljenih informacija o tvrtki, ispunjavanja upitnika rezultati predkvalifikacijskog i zahtjeva definiranih u osnovnim kriterijima za predkvalifikaciju dosadašnji postupak ocijenjen je s ocijenom „NOT APPROVED“ s napomenom koju je dokumentaciju potrebno napraviti kao što je prikazano u nerednoj slici.

Contractor Detail

Sukladnost	Not Approved
Class Compliance is only valid for the following work types	
To add or remove work types GE users can use the Management of Change (MOC) process in the GE Action View	
S114: Facility Equipment Maintenance	
Poslovna/e skupina/e	<ul style="list-style-type: none">GE Gas Power
Lokacija/e	<ul style="list-style-type: none">GE Gas Power GSC SVS Karlovac, Croatia
Kategorija opasnosti	Significant
Vrste posla	<ul style="list-style-type: none">S114: Održavanje opreme za postrojenje
Općeniti opis vrste posla za izvođača	Izvođenje strojarskih instalacija grijanja, ventilacije i klimatizacije te vodovodnih instalacija

Rezultati procjene

Jesu li ljudska prava primjenjiva?	Yes
Konačni rezultat	77
List s potpunim bodovanjem	2021-11-16 16:38:46 - FRETON doo .xlsx
Osnovni nedostaci	Politika u pogledu zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša Politika nije priložena Okolišni, zdravstveni i sigurnosni resursi Nema namjenske resurse za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost, ali će podgovoriti resurse za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost.
Nedostaci dokumenta o načelima zaštite života (LSP)	Dokument o isključivanju i blokiranju (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) Dokument ne ispunjava sljedeće zahtjeve Zahjev(i) nedostaje/u: <ul style="list-style-type: none">Nije dostavljen dokument o isključivanju i blokiranju
Krupni nedostaci dokumenta	Plan obuke (matrica) Ne ispunjava zahtjeve Zahjev(i) nedostaje/u: <ul style="list-style-type: none">Plan/matrica obuke nije priložena Dokument o održavanju opreme za postrojenje (program, procjena sigurnosnog rizika, politika, izjava o metodi, postupak, proces, itd.) Nije dostavljen dokument ili procjena rizika

Slika 2: Kartica izviješća o verifikaciji (Izvor: <https://www.complyworks.com>)

4. CERTIFIKACIJA ZAŠTITE NA RADU KROZ SUSTAV COMPLYWORKS

Nakon odrađenog predkvalifikacijskog postupka i kategorizacije tvrtke FRETON d.o.o. kao izvođač radova s značajnom opasnosti iz područja održavanje strojarskih instalacija i opreme zatražena je izrada slijedećih dokumenata (prema tablici s dodatnim kriterijima izvođača):

1. Politika zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja radnika
2. Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (lockout tagout - loto)
3. Plan obuke radnika (plan i program osposobljavanja radnika za rad na siguran način)
4. Radna uputa o održavanju opreme u objektima (facility equipment maintenance document)

5. Politika dobrobiti radnika
6. Pravilnik o postupku i mjerama utvrđivanja stanja alkoholiziranosti i drugih sredstava ovisnosti

U nastavku završnog rada biti će prikazana dokumentacija koja je dostavljena i odobrena od certifikacijske kuće ComplyWorks.

4.1. Politika zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja radnika

FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, OIB: 47691623376, (u daljnjem tekstu FRETON d.o.o.) vjeruje da se sve ozljede, profesionalne bolesti, kao i sigurnosni i okolišni incidenti mogu spriječiti. FRETON d.o.o. nastojat će biti vodeći u području upravljanja okolišem, sigurnosti i zdravljem radnika.

FRETON d.o.o. posvećen je:

- provedbi svih aktivnosti na način da izbjegne štetu zaposlenima, izvođačima i zajednici
- promoviranju zdravlja radnika i osoba na radu
- kontinuiranom poboljšanju postupaka i performansi u zaštiti okoliša
- umanjivanju štetnih utjecaja na okoliš i rizika za zajednicu koji nastaju uslijed njegovog rada te tijekom transporta i distribucije robe
- korištenju energetske resursa na odgovoran i učinkovit način kako bi se smanjile emisije i stvaranje otpadnih proizvoda
- radu u skladu sa svim zakonskim zahtjevima koji se odnose na zdravlje, sigurnost i okoliš
- stvaranju kulture učenja i razvitku praktičnih postupaka za zdravlje, sigurnost i okoliš među svim zaposlenicima i izvođačima.

FRETON d.o.o. teži prema slijedećim ciljevima:

- projektiranje radnih procedura sa odgovarajućim zaštitnim mjerama za osiguranje sigurnosti procesa
- provođenje procesnih i operativnih promjena kroz dobro definirane sustave i strogo pridržavanje istih

- učinkovita uporaba sigurnih radnih postupaka i praksi za rad pri održavanju, pregledu i izvanrednim situacijama
- redovno pregledavanje i ažuriranje sustava i postupaka
- osposobljavanje i vrednovanje zaposlenika i podizvođača o zdravstvenim i sigurnosnim praksama
- provođenje svih radova na siguran način i osiguravanje integriteta imovine, pružanjem osobnih zaštitnih sredstava i opreme, alata i oruđa
- periodičnoj reviziji internih i vanjskih postupaka rada
- istraga svih incidenta koji se odnose na zdravlje, sigurnost i okoliš, uključujući manje slučajeve i neposredne propuste, nakon čega slijedi provedba korektivnih mjera
- učenje iz istraga incidenata, unutarnjih i vanjskih, sa svim zaposlenicima i poduzimanje koraka za sprečavanje takvih pojava u budućnosti
- identificiranje i procjena zdravstvenih rizika povezanih s operacijama i provođenjem prije zaposlenja i povremenim medicinskim pregledima zaposlenika
- kontinuirano nadgledanje radnog okruženja i opasnih tvari u radnom postupku te poduzimanje mjera za kontrolu takvih rizika
- interakcija s lokalnim zajednicama na operacijama, vjerojatnim opasnostima i sustavima za hitno djelovanje
- pridržavanje najnovijih međunarodnih kodeksa, standarda i praksi i usvajanje istih, ako je primjenjivo.

Odgovornosti za provedbu politike zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja radnika

Zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja radnika je odgovornost svih. FRETON d.o.o. smatra sve nivoe rukovodstva odgovornim za provođenje propisa na polju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u njihovom području odgovornosti, dok u isto vrijeme ističemo da je svaki zaposlenik, izvođač radova i posjetilac direktno odgovoran da se pridržava procedura sigurnosti kojima se osigurava zdravlje i sigurnost njih i njihovih kolega.

Odgovornost poslodavca

- Poslodavac je obvezan organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavještavanju, osposobljavanju radnika, organizaciji rada
- Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu

- Pri organiziranju i provođenju zaštite na radu, poslodavac je obavezan uvažavati prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja
- Poslodavac je u organizaciji radnog procesa i povjeravanju poslova radniku obavezan voditi računa o sposobnostima radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu
- U svrhu unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika poslodavac je obavezan poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja, te ih je obavezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima propisanim
- Troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika
- Poslodavac je obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.
- Poslodavac je obavezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu
- Poslodavac je obavezan radnike odnosno njihove predstavnike uključiti u postupak procjene rizika i o tome imati dokumentirane informacije
- Poslodavac u skladu s općim propisom o radu, pravilnikom ili drugim aktom utvrđuje organizaciju provedbe zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti njegovih ovlaštenika i radnika, ako ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu i propisima donesenima na temelju njega, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu

- Poslodavac je obvezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te je obvezan osigurati mu potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad, kao i profesionalnu neovisnost te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu
- Poslodavac je obvezan omogućiti stručnjaku zaštite na radu stručno usavršavanje iz zaštite na radu i snositi troškove toga osposobljavanja
- Poslodavac je obvezan ovlašteniku poslodavca za poslove zaštite na radu osigurati uvjete za rad te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog poduzimanja aktivnosti u skladu s pravilima zaštite na radu te postupanja po pravilima struke i danim ovlaštenjima poslodavca.

Odgovornost stručnjak zaštite na radu

- Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu
- Sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovanje u primjeni upravljačkih metoda ili tehnika za provođenje strategije
- Sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
- Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
- Prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca
- Suradnja s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
- Osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način
- Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju
- Djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
- Suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija
- Sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl. Kod poslodavca

- Ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.

Odgovornost neposrednih ovlaštenika za obavljanje poslova zaštite na radu

- Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika
- Radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada
- Posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati
- Isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika
- U suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja nedopuštenog postupanja radnika
- Nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu
- Radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno pravilima zaštite na radu
- Osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu
- Osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Odgovornost radnika

- Radnik je obvezan osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac
- Radnik je obvezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.
- Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

- prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika
 - pravilno koristi sredstva rada
 - pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obvezan vratiti na za to određeno mjesto
 - pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
 - odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
 - posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
 - prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
 - surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.
- Radnik je obvezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu
 - Radnik nije obvezan snositi troškove u vezi s primjenom pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera
 - Radnik mora odmah izvijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu
 - Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice.

4.2. Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (lockout tagout - LOTO)

I. SVRHA RADNE UPUTE O ISKLJUČIVANJU OPREME I OZNAČAVANJA MJESTA RADA (Purpose of LOCKOUT TAGOUT – LOTO)

Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (Lockout Tagout – LOTO) je postupak koji učinkovito sprječava neželjeno djelovanje opasnih energija (neočekivana pokretanja) tijekom održavanja, pokretanja, zaustavljanja, čišćenja, kontrole i drugih zahvata na radnoj opremi, električnoj i strojarskoj instalaciji. Radna uputa definira načine isključivanja, sprječavanje neovlaštenog uključivanja (blokade) opreme i označavanja mjesta rada znakovima sigurnosti.

Zaključavanje (Lockout) je fizičko zaključavanje (blokiranje) i označavanje postrojenja ili opreme kako bi se osiguralo bezenergetsko stanje tijekom radova na održavanju. Označavanje (Tagout) je postupak postavljanja oznaka ("Oprez, ne rukujte") na postrojenja ili opremu kako bi se označilo da je oprema izvan funkcije i kako se njome ne smije rukovati do uklanjanja oznaka koje su postavljene od strane osobe koja vrši održavanje.

Pridržavanje definiranih procedura osigurava vrlo visoku razinu sigurnosti za sve sudionike u procesima te sprječava nastanak ozljeda na radu i štete na radnoj opremi i instalacijama. Svrha ovog postupka je uspostaviti standardizirane protokole rada i kontrole kako bi se spriječilo slučajno pokretanje ili aktiviranje strojeva ili sustava dok se popravljaju, čiste i/ili servisiraju. Ovaj program služi za:

- A. Uspostaviti sigurni i standardizirani postupak gašenja strojeva, opreme i sustava.
- B. Zabraniti neovlaštenom osoblju pristup sustavima upravljanja strojevima i opremi dok se servisiraju.
- C. Osigurati sekundarni kontrolni sustav odnosno označavanje strojeva (tagout) kada je nemoguće u potpunosti blokirati strojeve ili opremu.
- D. Uspostaviti odgovornost za provedbu i kontrolu postupaka isključivanja/označavanja.
- E. Osiguranje da će se u postupcima isključivanja/označavanja koristiti samo primjerene načine blokiranja strojeva i standardizirane oznake za označavanje mjesta rada.

II. BEZENERGETSKO STANJE

Obaveza svakog radnika prije i tijekom izvođenja radova je da se u svakom trenutku osigura bezenergetsko stanje strojeva, opreme i instalacija. Bezenergetsko stanje je točka u kojoj strojevi ili oprema nemaju energiju koja teče prema njima ili iz njih i zbog toga nemaju potencijal da prouzrokuju slučajne fizičke ozljede ili ozljede ako se njima rukuje. Stanje nulte energije sigurnosni je standard postavljen pozitivnim zakonskim propisima kao dio sigurnosnih postupaka koji pomažu u zaštiti radnika od ozljeda ili smrti. Bezenergetsko stanje nije samo gašenje stroja i vađenje ključeva. Stroj ne može predstavljati opasnost čak i ako je u tom trenutku isključen. Prije bilo kojeg rada na stroju ili postrojenju nužno je osigurati bezenergetsko stanje na djelu stroja ili postrojenja gdje se obavljaju radovi.

III. DODJELA ODGOVORNOSTI

- A. Nadzornici ovlaštene od strane poslodavca su odgovorne osoba za implementaciju, praćenje poštivanja ovog postupka, provedbu povremene inspekciju nad provedenim mjerama i certificiranje odnosno prema potrebi vršiti edukaciju ovlaštenih djelatnika.
- B. Ovlaštene zaposlenici koji direktno izvode radove (Prilog A) odgovorni su za primjenu i praćenje utvrđenih postupaka isključivanja/označavanja prilikom izvođenja radova. Radnici su odgovorni za postizanje bezenergetskog stanja, postavljanje blokada i oznaka odnosno kompletnog uređenje mjesta rada.
- C. Sve ostale osobe (radnici drugih poslodavaca, posjetitelji i sl.) u objektu odgovorni su za osiguranje mjesta rada odnosno da ne pokušavaju ponovno pokrenuti strojeve ili opremu koji su isključani ili označeni.

IV. PROCJENA RIZIKA

Poslodavac odnosno odgovorna osoba poslodavca je obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije koje koristi.¹² Popis opasnosti, štetnosti i napora na radnom mjestu koji mogu prijetiti radniku i koje odgovorna osoba odnosno izvršitelj radova treba uzeti u obzir dana su u prilogu F.

Da bi se definirala ograničenja i minimalni zahtjevi prilikom procjenjivanja rizika, u nedostatku propisa (zakona, pravilnika, pravila za prevenciju nezgoda) koriste se različite metode. Pri procjeni rizika vrednuju se slijedeći parametri¹³:

1. Vjerojatnost nastanka štete?
2. Koji je stupanj oštećenja?

		V Vjerojatnost		O Stupanj oštećenja				
				I	II	III	IV	V
				nema radne nesposobnosti	privremena radna nesposobnost	lakše trajno oštećenje zdravlja	teško trajno oštećenje zdravlja	smrt
→ učestalo	A	1	2	3	3	3	3	
→ povremeno	B	1	2	3	3	3	3	
→ rijetko	C	1	2	2	3	3	3	
→ malo vjerojatno	D	1	2	2	2	3	3	
→ gotovo nemoguće	E	1	1	1	2	2	2	

Slika 3: Matrica za procjenu rizika kod isključivanja opreme i označavanja mjesta rada (izrada autora)

¹² Zakon o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18)

¹³ Pravilnik o izradi procjene rizika (NN br. 112/2014 i 129/2019)

U predhodnoj tablici sjecište vodoravnih redova i okomitih stupaca ukazuje na nužnost zaštitnih mjera:

1 = Mjere zaštite nisu potrebne

2 = Mjere zaštite su potrebne

3 = Mjere zaštite su neophodne

Postupak procjenjivanja rizika definiran ovom radnom uputom treba se primjeniti kada se regularnim mjerama isključivanja ili označavanja nemože osigurati visoka razina sigurnost na radnom mjestu. Nakon provedenog procesa sagledavanja rizika potrebno je definirati korektivne mjere kako bi se opasnost svela na najmanju moguću mjeru. U nastavku su pokazani konkretni primjeri procjenjivanja rizika na mjestu rada.

PRIMJER 1.

Radnici su zaposleni u skladištu. Na putu kojim se kreću prema mjestu rada, a koji vodi kroz skladište, odložen je materijal za pakiranje i otpad od proizvodnje, zbog čega radnici moraju zakoračiti na prometni put za viličare.

Vjerojatnost pada: učestalo (A)

Stupanj oštećenja: Lakše trajno oštećenje zdravlja (III)

Rezultat: 3 = Zaštitne mjere su neophodne

Predložene mjere: postaviti kontejner za materijal za pakiranje i otpad od proizvodnje te organizirati nadzor prometnih putova.

PRIMJER 2.

Radnici na obavljaju poslove održavanja strojeva i opreme. Rad se odvija na visini od oko 5 metara.

Vjerojatnost pada: rijetko (C), rad obavljaju obučeni radnici.

Stupanj oštećenja: teško trajno oštećenje zdravlja (IV) ili čak smrt (V)

Rezultat: 3 = Zaštitne mjere su neophodne

Predložene mjere: postaviti skelu, radnu platformu za rad na visini ili koristiti osobna zaštitna sredstva za spriječavanje pada s visine u dubinu odnosno koristiti zaštitne remene s fiksnim uporištima i ubalaživačima pada.

V. RADNI POSTUPCI

Sljedeće stavke treba slijediti kako bi se osigurala kontrola nad opasnim energijama u radnom okružju i sigurnost zaposlenika i povezanih osoba.

A. Priprema za isključavanje i označavanje mjesta rada

Zaposlenici koji rade s opasnim izvorima energijemoraju koristiti ovaj postupak isključivanja/označavanja (vidi Prilog A) moraju poznavati različite izvore energije i pravilan redoslijed isključivanja ili osiguranja mjesta rada od ponovnog uključivanja izvora energije.

Četiri vrste izvora energije su:

1. električni (najčešći oblik);
2. hidraulički ili pneumatski;
3. tekućine i plinovi;
4. mehanički (uključujući gravitaciju).

Na nekoj opremi može se koristiti više od jednog izvora energije i mora se slijediti odgovarajući postupak kako bi se identificirali izvori energije i u skladu s tim proveli postupke zaključavanje/označavanje. Pogledajte Prilog E za proceduru isključivanja i označavanja. Oznake kojima se označuju mjesta rada prikazane su u prilogu G. Osim navedenih oznaka radnici trebaju koristiti i dodatne oznake kako bi upozorili na prisutne opasnosti tijekom održavanja.

B. Električna energija

1. Isključite napajanje stroja i odspojite ga.
2. Sredstva za odvajanje moraju biti isključana ili vidno označena oznakom NE UKAPČAJ.
3. Pritisnite gumb za pokretanje kako biste vidjeli jesu li ispravni sustavi zaključani.
4. Sve komande moraju se vratiti u neutralan položaj.
5. Točke koje treba zapamtiti:
 - a. Ako stroj ili dio opreme sadrže kondenzatore, iz njih se mora isprazniti pohranjena energija.
 - b. Moguća sredstva za odspajanje uključuju kabel za napajanje, ploče za napajanje (potražite primarni i sekundarni napon), prekidače, mjesto operatera, krug motora, releje, krajnje sklopke i električne blokade.
 - c. Neka oprema može imati izolacijski zatvarač motora i upravljački izolacijski zatvarač.

d. Ako se električna energija isključi jednostavnim izvlačenjem kabela za napajanje, kabel se mora držati pod kontrolom ovlaštenog djelatnika ili kraj kabela mora biti zaključan ili označen.

C. Hidraulička/pneumatska energija

1. Isključite sve izvore energije (crpke i kompresore). Ako crpke i kompresori opskrbljuju energijom više od jednog dijela opreme, zaključajte ili označite ventil koji opskrbljuje energijom dio opreme koji se servisira.
2. Pohranjeni tlak iz hidrauličnih/pneumatskih vodova mora se ispustiti/odzračiti kada bi oslobađanje pohranjene energije moglo uzrokovati ozljede zaposlenika.
3. Provjerite jesu li kontrole vraćene u najsigurniji položaj (isključeno, stop, stanje pripravnosti, inch, jog, itd.).

D. Fluidi i plinovi

1. Identificirajte vrstu tekućine ili plina i potrebnu osobnu zaštitnu opremu.
2. Zatvorite ventile kako biste spriječili protok i zaključajte/označite.
3. Odredite izolacijski uređaj, zatim zatvorite i zaključajte/označite.
4. Odvod i odzračivanje vodova kako bi ih doveli u stanje nulte energije.
5. Neki sustavi mogu imati električno kontrolirane ventile. Ako je tako, moraju biti isključeni i zaključani/označeni.
6. Provjerite stanje nulte energije na opremi.

E. Mehanička energija

Mehanička energija uključuje aktivaciju gravitacije, energiju pohranjenu u oprugama, itd.

1. Blokirajte ili upotrijebite mehaničku blokadu djelovanja mehaničke sile.
2. Osigurajte sigurnosne uređaje zaključavanjem ili označavanjem.
3. Isključite, zaključajte ili označite električni sustav.
4. Provjerite stanje nulte energije.
5. Vratite komande upravljanja u najsigurniji položaj.

F. Puštanje u rad i skidanje blokada/oznaka

1. Pregled prije puštanja u rad: Uvjerite se da je posao dovršen i popis alata i opreme koji su korišteni.
2. Čišćenje: Uklonite sve ručnike, krpe, alat i radna pomagala itd.

3. Štitnici: Postavite predviđene zaštitne štitnike i opremu. Ponekad će se određena zaštita možda morati isključiti dok se početni slijed ne završi zbog mogućih prilagodbi. Međutim, sve ostale štitnike treba vratiti na svoje mjesto.
4. Provjerite komande: Sve komande trebaju biti u svom najsigurnijem položaju.
5. Provjeriti radno područje kako bi se osiguralo da su svi zaposlenici na sigurnm ili obaviješteni da se izvor energije pušta u rad i kako se mjere isključivanja/označavanja uklanjaju.
6. Uklonite brave/oznake. Uklonite samo bravu ili oznake koje ste sami postavili.

G. Postupak za više osoba - Grupni LOTO

(Procedure for more than one person - Group LOTO)

Grupno isključivanje/označavanje na mjestu rada je metoda za osiguravanje visoke razine sigurnosti radnika kada više ovlaštenih zaposlenika treba zajedno raditi na održavanju ili servisiranju dijela opreme. Ključni dio procesa je imenovanje od strane poslodavca jednog ili više odgovornih djelatnika koji su zaduženi i odgovorani za cjelokupni grupni postupak LOTO-a. Kada održavanje obavlja više osoba koristiti će se metoda „kutije za grupno zaključavanje“. Koraci grupnog isključivanja označavanja:

KORAK 1: Jedan ovlašteni zaposlenik će postaviti sve potrebne brave/oznake na opremu/strojeve koji se popravljaju ili održavaju. Brave i oznake bit će postavljene na opremu slijedeći proceduru proizvođača opreme i/ili prema pravilima struke.

KORAK 2: Sve ključeve zatim jedan ovlašteni zaposlenik stavlja u kutiju za grupno zaključavanje.

KORAK 3: Višestruka brava se zatim postavlja na kutiju za zaključavanje i svi ostali zaposlenici koji obavljaju održavanje/servis na dijelu opreme zaključavaju/označe kutiju s ključevima.

KORAK 4: Ako će se održavanje/servis opreme odvijati u drugoj smjeni i s različitim mehaničarima, mehaničari u smjeni napuštanja sastat će se s mehaničarima u dolazećoj smjeni kako bi promijenili brave. Novi ovlašteni zaposlenik bit će određen za novu smjenu i bit će odgovoran za brave, oznake i ključeve koji se nalaze izravno na opremi.

KORAK 5: Nakon što mehaničar završi svoj posao na zaključanom dijelu opreme, uklonit će svoju bravu i oznaku s kutije za grupno zaključavanje.

KORAK 6: Nakon što svi mehaničari uklone svoje brave i oznake iz kutije za grupno zaključavanje, ovlaštenu zaposlenik koji je postavio brave na komad opreme moći će pristupiti svom ključu i može nastaviti s otključavanjem cijelog dijela opreme .

Slika 4: Kutija za grupno zaključavanje (Izvor: <https://www.lotomaster.eu>)

H. Specifična procedura za uklanjanje napuštenih blokada i hitno uklanjanje LOTO blokada (Specific procedure for the removal of abandoned locks and emergency removal of LOTO locks)

Ovaj se postupak se koristiti za uklanjanje oznaka i blokada na stroju ili opremi kada ovlaštenu zaposlenik koje je postavio blokade i oznake nije dostupan, a pojavi se potreba za pokretanjem strojeva ili opreme. Ovaj postupak smije provoditi samo ako je prisutna nadređena odnosno ovlaštena osoba radnika koji je postavio LOTO mjere. Odgovorna osoba koja ima odgovornost provoditi uklanjanje napuštenih blokada na uređajima i hitno uklanjanje LOTO mjera (nadzornik) treba biti pismeno ovlaštena od strane poslodavca.

Svaka lokacija mora razviti pisane postupke za hitne slučajeve koji su u skladu s primjenjivim propisima koji će se koristiti na tom mjestu. Postupci u hitnim slučajevima kada je potrebno uklanjanje blokada/oznaka trebali bi uključivati sljedeće:

1. Nadzornik mora provjeriti da se LOTO-ovlaštenu zaposlenik ne nalazi na mjestu rada.
2. Nadzornik mora pokušati kontaktirati LOTO-ovlaštenog zaposlenika što može uključivati i

telefonski poziv u dom zaposlenika ili na drugu lokaciju.

- Ti naponi moraju biti dokumentirani (e-pošta, preporučeno pismo, govorna pošta, telefonsko usmeno jamstvo nadzorniku uz svjedoka itd.).

- Ako se zaposlenik kontaktira, nadzornik mora obavijestiti zaposlenika da su njegove LOTO mjere uklonjene.
3. Nadzornik mora provjeriti je li sigurno ukloniti LOTO uređaje.
- Nadzornik tada može ukloniti LOTO mjeru.
4. Prije nego se radnik vrati na radnu dužnost, nadzornik mora osigurati da LOTO-ovlaštenom zaposleniku predoči uklonjenu bravu i da ga obavijesti o razlozima hitnog uklanjanja.
- Hitni postupak mora biti uredno zabilježen u evidenciji poslodavca i potpisan od strane nadzornika i LOTO-ovlašteni zaposlenik na formularu.

I. Postupak u slučaju promjene radnika na radilištu

Tvrtka mora razviti pisane postupke temeljene na specifičnim potrebama pojedinog mjesta rada. Svaki postupak pri osiguranju mjesta rada mora se specificirati kako bi se u svakom trenutku osigurati kontinuitet zaštite mjerom isključivanja ili označavanja. Ovlašteni radnici i nadzornici dužni su razmjenjivati relevantne informacije o tijeku održavanja. Procedura promjene radnika opisana je u poglavlju G. Postupak za više osoba - Grupni LOTO.

J. Postupci za vanjsko osoblje i podizvođače

Vanjsko osoblje i podizvođači će biti obaviješteni da tvrtka ima definiran postupak osiguranja mjesta rada koji se provodi korištenjem ove radne upute. Radna uputa biti će dostupna svim podizvođačima i ostalom vanjskom osoblju. Oni će biti obaviješteni o korištenju brava i oznaka pri osiguranja mjesta rada i obaviješteni o zabrani pokušaja ponovnog pokretanja ili ponovnog uključivanja strojeva ili opreme koji su zaključani ili označeni.

Tvrtka Freton d.o.o. će dati informacije vanjskim osoblju/podizvođačima o postupcima isključivanja/označavanja i obavijestiti sve zaposlenike koji obavljaju poslove na ugroženim mjestim.

Vanjsko osoblje/podizvođači morat će potpisati potvrdu da su upoznati s postupcima iz ove radne upute. Ako je vanjsko osoblje ili podizvođač već prethodno potpisao potvrdu o upoznavanju sa organizacijom i mjerama osiguranja mjesta rada onda dodatna potvrda nije potrebna.

K. Obuka

Svaki nadzornik i ovlaštenu djelatnik koji direktno izvodi radove na održavanju odnosno radnici koji će koristiti proceduru lockout/tagout bit će osposobljen za prepoznavanje opasnih izvora energije, vrste i veličine energije dostupne na radnom mjestu, te metoda i sredstava potrebnih za izolaciju i kontrolu energije. Obuka će se provoditi prije zapošljavanja, tijekom rada i prilikom promjena u metodama LOTO-a. Sve druge relevantne osobe (radnici koji ne vrše radove na održavanju, posjetitelji i sl.) biti će poučeni o svrsi i korištenju postupka isključivanja/označavanja, te o zabrani pokušaja ponovnog pokretanja ili ponovnog uključivanja strojeva ili opreme koji su blokirani ili označeni.

Obuka će se certificirati korištenjem Priloga B (Potvrda o obuci zaposlenika koji izvode radove) ili Priloga C (Potvrda o obuci za osoblje koje boravi u prostoru gdje se izvode radovi). Certifikati će se čuvati u dosjeima zaposlenika.

L. Inspekcija nad provedbom Lockout Tagout mjera

(Inspections or audits to verify proper LOTO practices are being followed)

Osim inspekcijskih nadzora utvrđenih kod grupnih procedura LOTO-a i procedura za uklanjanje napuštenih blokada i hitno uklanjanje LOTO blokada, provesti će se periodični nadzor (u pravilu jednom godišnje) i prema potrebi provoditi edukaciju (u pravilu jednom godišnje) svakog ovlaštenog djelatnika i nadzornika koji bi trebao koristiti postupka lockout/tagout za uređenje mjesta rada. Ovaj nadzor obavlja odgovorna osoba za provedbu LOTO mjera na razini cijele kompanije.

Nadzor će se sastojati i od fizičkog pregleda primjenjenih mjera osiguranja mjesta rada od neovlaštenog pristupa ovlaštenog djelatnika tijekom obavljanja poslova.

Ovlaštena osoba pisanim putem potvrđuje da je pregled obavljen. Pisana potvrda periodičnom nadzoru radnika za provedbu radne upute o isključivanju i označavanja mjesta rada (Lockout Tagout - LOTO) (Prilog D) čuva se u osobnom dosjeu.

4.3. Plan obuke radnika (plan i program osposobljavanja radnika za rad na siguran način)

1. Osnove sustava

Sustav osposobljavanja za rad na siguran način zasniva se na sljedećim zahtjevima:

- osposobljavanje se provodi za sve radnike prije stupanja na rad, tijekom rada ako dođe do promjene tehnološkog procesa ili organizacije rada, u slučaju premještanja na druge poslove te prilikom stručnog osposobljavanja;
- osposobljavanje se provodi na osnovu programa i pisanih uputa te na način koji je utvrđen ovim sustavom;
- osposobljavanje se provodi na temelju općeg programa, specijalističkih programa i posebnih programa.

Sustav je sveobuhvatan i omogućava:

- permanentno osposobljavanje za rad na siguran način i kontrolu osposobljenosti u praktičnim radnim situacijama;
- dopune i izmjene sadržaja programa osposobljavanja za sve specifične slučajeve;
- samostalnu provedbu osposobljavanja za pojedine skupine radnika u subjektu.

2. Karakteristike sustava

Polazeći od cilja i zahtjeva definiranih u Sustavu osposobljavanja za rad na siguran način, osposobljavanje se provodi na osnovu općeg programa, specijalističkih programa i posebnih programa.

Opći program obvezan je za sve zaposlene, bez obzira na kojem poslu i u kojoj skupini poslova rade, te koju funkciju obavljaju. Ovaj program obuhvaća ciljeve i zadatke, pregled tema, razradu gradiva i ostale pojedinosti, a predstavlja sastavni dio ovog Sustava.

Specijalistički programi odnose se samo na određene skupine radnika ovisno o vrstama opasnosti i štetnosti s kojima se oni na svojem poslu susreću. Specijalistički programi obuhvaćaju ciljeve i zadatke, pregled tema, razradu gradiva i ostale pojedinosti, a čine sastavni dio ovog sustava. Za rukovoditelje instruktore obrazovanja izrađuju se posebni programi koji obuhvaćaju metodologiju

osposobljavanja za rad na siguran način, te instruktorima daju znanja iz područja djelovanja na ovome polju.

Ovako postavljen Sustav ukazuje na postupnost i stupnjevitost osposobljavanja za rad na siguran način, pri čemu je osnovni kriterij za utvrđivanje potrebnih znanja složenost, odgovornost i opseg poslova u pojedinoj skupini poslova sa stajališta zaštite pri radu, te procjene opasnosti i štetnosti na tom poslu.

3. Izrada programa osposobljavanja

Sadržaj obrazovnih programa za rad na siguran način za sve razine zaposlenih i sve obrazovne razine (radnici, rukovoditelji) i odgovarajući stupnjevi osposobljavanja utvrđuju se na osnovi procjene rizika i štetnosti u pojedinoj skupini poslova, režima rada i propisanih normi i normativa zaštite na radu. Dakle, izrađuju se programi u kojima je utvrđeno sljedeće:

- funkcionalnost sustava osposobljavanja za rad na siguran način te metoda i postupak u njegovoj realizaciji,
- sadržajna struktura, opseg i dubina programa i
- potreba izrade specijalističkih i posebnih programa osposobljavanja.

4. Izrada obrazovnih materijala

Prema sadržajima pojedinih programa osposobljavanja izrađuju se obrazovni materijali – koji u sadržajnom, metodičkom i didaktičkom pogledu pogoduju osposobljavanju za rad na siguran način i to za osposobljavanje odraslih uz rad. Osim obrazovnih materijala mogu se koristiti i pogodna nastavna sredstva – nosioci informacija, kao nastavni filmovi, plakati, slike, modeli i sl.

5. Instruktaža neposrednih realizatora za provedbu osposobljavanja za rad na siguran način

S obzirom na složene zadatke u realizaciji Sustava osposobljavanja za rad na siguran način, potrebno je prethodno osposobiti rukovoditelje – instruktore osposobljavanja za rad na siguran način. Njihovo se osposobljavanje provodi na osnovi posebnog programa i obrazovnih materijala te uputa za izvedbu praktičnog osposobljavanja u svakodnevnoj operativi. Oni također trebaju

dobiti poduku o praćenju osposobljenosti radnika, te davanju ocjene osposobljenosti za rad na siguran način.

6. Realizacija osposobljavanja

U pripremi i realizaciji pojedinih etapa, faza ili obrazovnih oblika osposobljavanja za rad na siguran način sudjeluje stručnjak za zaštitu na radu (ovlaštena tvrtka) – **glavni instruktor** te svi neposredni **rukovoditelji – instruktori**. Njihovi zadaci realiziraju se na slijedeći način:

- pripremne radnje obavlja glavni instruktor (osiguranje programa osposobljavanja za rad na siguran način za pojedine skupine poslova, pribavljanje odgovarajućih pisanih uputa, definiranje tko će biti rukovoditelji – instruktori, definiranje terminskog rasporeda osposobljavanja, itd.)
- osposobljavanje rukovoditelja instruktora
- osposobljavanje radnika

Osnovna metoda u realizaciji osposobljavanja je metoda samoobrazovanja, uz eventualne konzultacije tamo gdje se ukaže potreba za njima. To je zapravo *vođeno samoobrazovanje*, gdje rukovoditelji – instruktori preuzimaju ulogu voditelja radnika tijekom osposobljavanja, bilo u razjašnjavanju eventualnih nejasnoća u obrazovnim materijalima, bilo u kasnijem ispravljanju grešaka u postupcima svakodnevnog rada.

Sastavni dio ciklusa osposobljavanja za rad na siguran način jest praktično osposobljavanje na mjestu rada, koje provode neposredni rukovoditelji, tj. rukovoditelji instruktora. Taj se dio provodi nakon provjere znanja iz teoretskog dijela i sastoji se od nadzora nad obavljanjem radnih zadataka u svakodnevnoj operativi, promptnom ispravljanju svake eventualne greške u radu i ukazivanju kako se treba ponašati, sve do konačnog povremenog davanja ocjene praktične osposobljenosti.

Ocjenu praktične osposobljenosti radnika za rad na siguran način daje rukovoditelj – instruktor u pisanom obliku pomoću liste za ocjenjivanje (u prilogu ovog sustava), i to u pravilu dva puta godišnje. Ocjena se može dati i u drugim intervalima, ako se za to ukaže potreba.

7. Osposobljavanje neposrednih rukovoditelja – instruktora

Proces osposobljavanja započinje osposobljavanjem rukovoditelja, koji će kasnije obavljati zadaću rukovoditelja – instruktora osposobljavanja za rad na siguran način radnika radne skupine kojom rukovodi. Glavni instruktor uručuje obrazovne materijale rukovoditeljima – instruktorima, pri čemu im ujedno objašnjava kakav se postupak usvajanja znanja od njih zahtijeva, kako će biti organizirane eventualne potrebe konzultacija tijekom samoobrazovanja, te u kojem će se roku provesti njihova provjera znanja. Obrazovni materijali za rukovoditelje – instruktore obuhvaćaju pisane upute o opasnostima i mjerama zaštite s kojima se susreće bilo koji radnik u radnoj okolini kojom oni rukovode, zatim metodičke upute za njihovu funkciju rukovoditelja – instruktora te materijale vezane za pravnu regulativu problematike zaštite na radu (ovisno o razini njihove odgovornosti u tvrtki).

Tijekom obrazovnog procesa, za vrijeme individualne pripreme (koja ne bi trebala trajati dulje od dva tjedna), rukovoditelji se mogu za sve nejasnoće obratiti glavnom instruktoru. Ako se ukaže potreba, glavni instruktor može na njihov zahtjev organizirati skupnu konzultaciju.

Kada završi razdoblje predviđeno za individualnu pripremu, slijedi provjera znanja rukovoditelja, a oni koji na provjeri zadovolje dobivaju *uvjerenje o osposobljenosti* za obavljanje poslova na siguran način (koje za rukovoditelje ujedno predstavlja i dokaz o osposobljenosti za rukovoditelja – instruktora radnika u njihovoj radnoj skupini). Oni koji na provjeri znanja prema postavljenim kriterijima ne zadovolje moraju provjeri znanja ponovno pristupiti.

8. Osposobljavanje radnika – neposrednih izvršitelja

Radnici koji nisu osposobljeni za rad na siguran način (bilo da se radi o novim radnicima u tvrtki, bilo da se radi o radnicima koji su promijenili posao ili im se promijenila tehnologija na poslu, bilo da zbog nekog drugog razloga nisu osposobljeni za rad na siguran način) proces osposobljavanja započinje tako da im se uruče potrebne pisane upute koje trebaju svladati. Ujedno se i njima objasni da za sve nejasnoće mogu dobiti odgovore od svojih neposrednih rukovoditelja, te im se navede rok u kojem obrazovne materijale trebaju svladati. Uručivanje obrazovnih materijala može obaviti rukovoditelj – instruktor ili sam glavni instruktor, a radnik svojim potpisom potvrđuje na odgovarajućem obrascu da je materijal primio.

Budući da se materijal svladava individualno samoobrazovanjem, onaj tko ga uručuje ujedno će iznijeti sve usmene upute o najpogodnijem načinu svladavanja materijala te o osobama, koje mogu u tome biti od pomoći. Iako će provjera znanja putem testa biti tek kasnije (u pravilu nakon 20 dana od uručivanja materijala za učenje), svaki će radnik i tijekom vremena učenja već biti pod nadzorom svojeg rukovoditelja – instruktora, od kojeg može dobiti i potrebne savjete i pomoć kada to treba. Radnici dakle rade pod nadzorom sve dok ne pokažu na testu da su svladali potrebni obrazovni materijal te da samostalno vladaju potrebnim znanjima.

Provjera znanja putem testa obavlja se u pravilu nakon 20 dana od dobivanja pisanih uputa koje je trebao svladati, a nakon zadovoljavajućeg uspjeha na testu radnik dobiva *uvjerenje* da je zadovoljio na provjeri. Oni radnici koji ne zadovolje na provjeri znanja putem testa, provjeru znanja ponavljaju. (Provjera se može ponavljati tri puta, a ako netko ne uspije svladati materijal i na drugoj provjeri, može mu se pružiti individualna konzultativna pomoć. Neizadovoljavanje i na trećoj provjeri znanja pokazuje da radnik nije u stanju svladati potrebna znanja za rad na siguran način te on nije prikladan za posao za koji znanja ne može svladati te mu treba potražiti neki jednostavniji i manje složen posao).

9. Provjera znanja putem testova

Provjera znanja koje pojedinac (radnik ili rukovoditelj) dobiva u pisanim uputama obavlja se putem testova znanja, koji uvijek odgovaraju uputama koje je pojedinac dobio za svladavanje.

Provjeru znanja obavlja glavni instruktor, koji ujedno nakon provjere kontrolira kakav je rezultat na testu te koji osigurava izdavanje uvjerenja o osposobljenosti onim pojedincima koji su na provjeri zadovoljili. Glavni instruktor osposobljavanja ujedno obavještava rukovoditelje onih radnika koji nisu zadovoljili na provjeri znanja, da je potrebna ponovna provjera znanja tih radnika, te kada će ta ponovna provjera biti. (Isti je postupak i s rukovoditeljima – instruktorima koji ne uspiju zadovoljiti na prvoj provjeri znanja.)

O rezultatima svake provjere putem testa sastavlja se zapisnik koji se čuva kao trajni dokument (u pravilu kod glavnog instruktora). Svako uvjerenje o zadovoljavajućem rezultatu provjere putem testa izdaje se u kopiji, te osim primjerka koji se uručuje osobi koja je bila na testu, jedan primjerak čuva se u osobnoj dokumentaciji radnika (kadrovski dosje). Liste s ocjenama praktične osposobljenosti, također se čuvaju u osobnoj dokumentaciji radnika.

10. Kadrovi u realizaciji osposobljavanja za rad na siguran način

Nositelj zadatka osposobljavanja za rad na siguran način je ovlaštena ustanova i poslodavac.

Zadaci glavnog instruktora osposobljavanja

Glavni instruktor osposobljavanja za rad na siguran način treba:

- pribaviti popis svih rukovoditelja (koji će ujedno biti i rukovoditelji – instruktori u radnim skupinama s kojima rukovode),
- podijeliti obrazovne materijale rukovoditeljima (rukovoditeljima instruktorima) te im pri tome objasniti metodiku osposobljavanja, provjere znanja i ocjenjivanja praktične osposobljenosti,
- organizirati da svi rukovoditelji (rukovoditelji – instruktori) pristupe provjeri znanja putem testa,
- prema potrebi organizirati instruktažu onim rukovoditeljima – instruktorima koji to zatraže,
- oganizirati podjelu uvjerenja o uspješno svladanom programu osposobljavanja za rad na siguran način onim rukovoditeljima-instruktorima koji zadovolje na provjeri znanja,
- osigurati izradu popisa radnika prema skupinama poslova koje obavljaju kod svakog pojedinog rukovoditelja-instruktora,
- zajedno s poslodavcem (ili njegovim ovlaštenikom) izraditi terminski plan provjere znanja za radnike neposredne izvršitelje (na način da to najmanje ometa redovni radni proces),
- prema izrađenom terminskom planu za provjere znanja provesti provjere znanja radnika putem testa, korigirati testove te na temelju toga osigurati izdavanje uvjerenja o zadovoljavajućem rezultatu na provjeri,
- zajedno s rukovoditeljima-instruktorima organizirati podjelu uvjerenja onim radnicima koji su zadovoljili na provjeri znanja,
- obavijestiti neposredne rukovoditelje-instruktoe o tome koji radnici nisu zadovoljili na provjeri te za njih definirati termin ponovne provjere i provesti ponovnu provjeru znanja,
- ako se ukaže potreba, organizirati instruktažu za one osobe kojima bi takva instruktaža bila potrebna.

Zadaci rukovoditelja – instruktora

Rukovoditelji – instruktori osposobljavanja za rad na siguran način trebaju:

- od glavnog instruktora pribaviti popis radnika neposrednih izvršitelja posla prema pojedinim skupinama poslova koje oni obavljaju (skupine sa zajedničkim programom za osposobljavanje za rad na siguran način),
- podijeliti obrazovne materijale za osposobljavanje radnika (uz potpis na obrascu kojim radnici potvrđuju prijam obrazovnog materijala),
- pomagati radnicima skupine objašnjavanjem onoga što eventualno nije jasno u pisanim obrazovnim materijalima,
- osigurati da radnici pristupe provjeri znanja u terminima koji su dogovoreni,
- zajedno s glavnim instruktorom organizirati podjelu uvjerenja onim radnicima koji na provjeri znanja zadovolje,
- ponoviti organizaciju provjere i podjelu uvjerenja onim radnicima koji moraju po drugi puta pristupiti provjeri znanja,
- u svakodnevnoj operativi stalno pratiti ponašanje radnika na radu, ispravljati svaki primjećeni neispravan postupak, paziti da radnici rade u skladu sa znanjima koja su stekli iz pisanih uputa i djelovati u tom smislu poticajno na radnike,
- povremeno davati ocjenu praktične osposobljenosti za radnike koji su u radnoj skupini za koju su oni rukovoditelji – instruktori.

11. Ponavljanje procesa osposobljavanja za rad na siguran način

Osposobljavanje za rad na siguran način ne treba ponavljati sve dok radnik ili rukovoditelj – instruktor radi na istim poslovima i sve dok na tim poslovima nije došlo do promjene tehnologije ili uključivanja neke nove građe ili strojeva koji predstavljaju dodatnu opasnost koja nije ranije postojala. Noviteti će se u pravilu konstatirati revizijom procjene rizika, ali ih može konstatirati i stručnjak zaštite na radu (ako poraste broj ozljeda, ako se ustanovi da se često radi suprotno pravilima zaštite na radu i sl.)

Ponovljeno osposobljavanje za rad na siguran način može se obavljati i u slučajevima predviđenim Zakonom o zaštiti na radu (periodično, nalog državne inspekcije zaštite na radu i sl.).

**PROGRAMI OSPOSOBLJAVANJA
ZA RAD NA SIGURAN NAČIN U**

FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, OIB: 47691623376

UVODNE NAPOMENE

Programi osposobljavanja radnika utvrđuju se na osnovi analize i procjene opasnosti na pojedinim skupinama poslova, tehnološko-tehničkih zahtjeva, opće priznatih postupaka i režima ponašanja te odgovarajućih normi. Programi su tako koncipirani da radnike – neposredne izvršitelje upućuju kako će raditi na siguran način, a osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (rukovoditelje) kako će organizirati izvođenje radova, a da se pri tom ne pojavljuju opasnosti za radnike, sredstva rada, sirovine, okoliš i sl.

Osposobljavanja se dijele na:

- **opći program** (zajednički) za sve radnike
- **specijalističke programe** kod kojih razlikujemo:
 1. specijalističke programe za osobe s ovlaštenjima i odgovornostima (rukovoditelje, rukovoditelje-instruktoe)
 2. specijalističke programe za radnike na pojedinim skupinama poslova

Opći program osposobljavanja za rad na siguran način

Namijenjen je svim zaposlenima u tvrtki, bez obzira na kojim poslovima ili kojim funkcijama bili, a za zaposlene na administrativnim (i sličnim) poslovima ovaj je program ujedno i jedini program koji moraju usvojiti.

Cilj je ovog programa dati svim radnicima u tvrtki opća znanja iz zaštite na radu, koja se nužno moraju poznavati kako bi se uočile opasnosti prisutne na svakom radnom mjestu, ali dati i ona znanja koja su potrebna svim radnicima, kako bi se detaljno informirali o svojim pravima i dužnostima vezanim za rad na siguran način te o ostvarivanju svojih prava na zaštitu na radu. Da bi se postigao cilj osposobljavanja kroz ovaj dio programa svi zaposleni moraju usvojiti znanja o:

- zakonskoj regulativi iz zaštite na radu i ostvarivanju prava na zaštitu,
- osnovnim izvorima opasnosti i mjerama zaštite pri radu u zajedničkoj radnoj okolini,
- evakuaciji i spašavanju,
- osnovama higijene rada,
- sredstvima, napravama, opremi i postupcima početnog gašenja požara te
- samopomoći i osnovama pružanja prve pomoći.

Specijalistički program osposobljavanja za rad na siguran način

Specijalistički programi osposobljavanja za rad na siguran način izrađeni su za dvije osnovne kategorije sudionika u osposobljavanju - osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima i ostale radnike.

Namjena ovih programa je sljedeća:

- a) program za osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima namijenjen je svim osobama koje se nalaze na rukovodećim radnim mjestima, a posebno onima koji su neposredni rukovoditelji-instruktori,
- b) programi za radnike izrađeni su prema pojedinim područjima (vrstama) opasnosti kao zaokružene cjeline, koje u kombinacijama daju programe za radnike na pojedinim skupinama poslova. Kombinacije programa za pojedine skupine poslova nalaze se u tabličnom pregledu koji čini sastavni dio ovog Sustava osposobljavanja za rad na siguran način. Rukovoditelji-instruktori dobivaju sve one cjeline koje ima bilo koji radnik, čijim poslovima oni rukovode.

Cilj je ovih programa da rukovoditelji u otvrtki usvoje specijalistička znanja za rad na siguran način iz svih skupina opasnosti i odgovarajućih mjera zaštite u radnoj skupini kojom rukovode, kao osnovu za planiranje i organizaciju rada na siguran način. Osim toga, cilj je ovih programa da svi zaposleni usvoje specijalistička znanja iz odabranih skupina opasnosti i mjera zaštite na radu, koje se pojavljuju u onoj skupini poslova koje oni obavljaju.

Posebni programi osposobljavanja za rad na siguran način

Posebni se programi osposobljavanja za rad na siguran način izrađuju po potrebi za one kategorije sudionika procesa osposobljavanja, gdje se za to ukaže specifična potreba, a građa koja je u programu nije u procesu osposobljavanja obuhvaćena općim ili specijalističkim programima.

Posebni se programi nadovezuju na opći i specijalističke programe osposobljavanja za rad na siguran način.

TEME:

OPĆI POJMOVI

Pojam zaštite na radu. Sustav sigurnosti na radu. Nezgode i njihova nastanak. Posljedice nezgoda – materijalne štete i ozljede na radu. Profesionalne bolesti. Bolesti uzrokovane radom.

NAČIN PROVEDBE ZAŠTITE NA RADU

Zakonski propisi

Uređivanje zaštite na radu u našoj zemlji, Ustav, Zakon o radu, Zakon o zaštiti na radu, **Procjena rizika**, podzakonski akti, pravilnici zaštite na radu, hrvatske norme, priznata pravila zaštite.

Uređivanje zaštite na radu

Uređivanje zaštite na radu, Normizacija zaštite na radu općim aktima poslodavca.

Ostvarivanje prava na zaštitu na radu

Pravo na zaštitu na radu. Obveze radnika na području zaštite na radu. Pravo na odbijanje rada ako zaštita nije provedena. Prijavljivanje kvarova i uočenih neispravnosti. Postupak u slučaju ozljede. Osobna zaštitna sredstva.

Sustav i organizacija zaštite na radu

Sustav zaštite u tvrtki. Stupanje radnika na rad. Radna mjesta s posebnim uvjetima rada. Zdravstveni pregledi radnika. Ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu. Povjerenik radnika za zaštitu na radu. Služba zaštite na radu.

RADNA OKOLINA I RADNI PROSTOR

Opasnosti u radnom prostoru

Projektiranje radnog prostora. Građevinski objekti, radne i pomoćne prostorije. Opremanje radnih prostorija.

Kretanje pri radu

Prometnice, prolazi, prilazi, stube i ljestve. Označavanje prolaza. Dimenzije prolaza. Zaštita od padova u razini i padova u dubinu.

Evakuacija i spašavanje

Pojam iznenadnog događaja koji zahtijeva evakuaciju. Rukovođenje evakuacijom. Plan evakuacije. Vježbe evakuacije i spašavanja.

HIGIJENA RADA

Posljedice oštećenja zdravlja. Prehrana i uzimanje obroka hrane. Alkohol i droge. Zabrana pušenja u radnom prostoru.

OSNOVNA NAČELA ZAŠTITE OD POŽARA

Gorenje

Procesi gorenja i uvjeti potrebni za gorenje. Gorive tvari. Pojam eksplozije i granice eksplozivnosti. Pojam temperature paljenja i plamište.

Gašenje

Gašenje požara. Gašenje ohlađivanjem. Gašenje ugušivanjem. Gašenje oduzimanjem gorive tvari.

Sredstva za gašenje

Podjela sredstva za gašenje. Specijalna sredstva (pjena, prah, plin) i pomoćna sredstva. Svojstva sredstva za gašenje.

Rukovanje ručnim aparatima za gašenje

Aparat za gašenje vodom, pjenom, plinom. Način aktiviranja aparata, taktika gašenja, čuvanje i održavanje aparata. Korištenje hidrantske mreže. Intervencije.

OSOBNA ZAŠTITNA SREDSTVA

Upotreba osobnih zaštitnih sredstava. Sredstva za zaštitu glave. Sredstva za zaštitu očiju i lica. Sredstva za zaštitu sluha. Sredstva za zaštitu dišnih organa. Sredstva za zaštitu ruku. Sredstva za zaštitu tijela. Sredstva za zaštitu nogu.

PREHRANA I BOLESTI OVISNOSTI

Prehrana radnika i sigurnost, bolesti ovisnosti i radna sposobnost

SAMOPOMOĆ I OSNOVE PRUŽANJA PRVE POMOĆI

Postupci pružanja prve pomoći

Pravila pružanja prve pomoći kod rana, krvarenja, prijeloma i iščašenja kostiju te prignječenja. Prva pomoć kod gušenja i trovanja plinovima. Prva pomoć kod udara električne struje. Umjetno disanje. Zaštita od opekline i trovanja kemijskim tvarima te prolijevanje kemikalija.

SPECIJALISTIČKI PROGRAMI OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN OSOBA S POSEBNIM OVLAŠTENJIMA I ODGOVORNOSTIMA

I. PROGRAM ZA SVE RUKOVODITELJE (osobe s posebnim ovlaštenjima odgovornostima)

Ovaj je program namijenjen svim rukovoditeljima, bez obzira da li su rukovoditelji – instruktori osposobljavanja za rad na siguran način – dakle neposredni rukovoditelji, ili su rukovoditelji višeg ranga koji ne rukovode neposredno skupinom radnika.

TEME:

ZAKONSKA REGULATIVA ZAŠTITE NA RADU

Zakon o zaštiti na radu

Način zakonodavnog rješavanja zaštite na radu. Zakon o zaštiti na radu. Sve što Zakon regulira.

Pravilnici o zaštiti na radu

Podzakonski akti o zaštiti na radu. Pravilnici kojima se regulira zaštita na radu u pojedinim dijelovima radnih procesa i pojedinim strukama. Prava, dužnosti i ovlasti ovlaštenika poslodavca, rukovoditelja, povjerenika radnika za zaštitu na radu te drugih subjekata u vezi sa zaštitom na radu prema Zakonu o zaštiti na radu i pojedinim pravilnicima.

PRAVILNIK (ODLUKE) O ZAŠTITI NA RADU

Pravilnik (odluke) o zaštiti na radu

Sadržaj Pravilnika o zaštiti na radu. Prava, dužnosti i ovlaštenja pojedinih osoba u tvrtki kako ih regulira Pravilnik o zaštiti na radu i interni akti poslodavca. Razrada metode procjene rizika kao osnove za pojedine mjere reguliranja zaštite na radu u tvrtki.

Analiza stanja zaštite na radu

Obavještavanje iz zaštite na radu. Podaci o stanju zaštite na radu u proteklom razdoblju. Mjere koje su poduzimane za poboljšanje zaštite u tvrtki.

SPECIFIČNI POSLOVI SIGURNOSTI

Isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (Lockout Tagout - LOTO) i radna uputa o održavanju opreme u objektima (Facility Equipment Maintenance).

II. PROGRAM ZA SVE RUKOVODITELJE – INSTRUKTORE

Ovaj je program namijenjen neposrednim rukovoditeljima, dakle rukovoditeljima – instruktorima osposobljavanja radnika za rad na siguran način.

TEME:

METODIKA OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Osnove andragogije i ergodidaktike

Specifičnost rada s odraslim osobama koje trebaju svladati neke obrazovne sadržaje (osnove andragoškog znanja). Ispravni način postupaka s ljudima kada ih želimo u nečemu ispraviti, nešto im pokazati, objasniti, promijeniti im način ponašanja. Metode i postupci motiviranja radnika za promjenu neispravnih postupaka.

ZADACI RUKOVODITELJA – INSTRUKTORA OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Uloga rukovoditelja – instruktora

Uloga rukovoditelja – instruktora u realizaciji procesa osposobljavanja radnika za rad na siguran način

Zadaci rukovoditelja – instruktora u teoretskom dijelu osposobljavanja

Zadaci rukovoditelja – instruktora u fazi dok radnici svladavaju teoretski dio osposobljavanja. Zadaci rukovoditelja – instruktora u suradnji s glavnim instruktorom osposobljavanja. Uloga rukovoditelja – instruktora u realizaciji provjere teoretskog dijela osposobljavanja za rad na siguran način.

Zadaci rukovoditelja – instruktora u praktičnom dijelu osposobljavanja

Zadaci rukovoditelja – instruktora tijekom praktičnog osposobljavanja na radnom mjestu. Metode rada prilikom osposobljavanja, faze procesa osposobljavanja. Zadaci rukovoditelja – instruktora kod provjere praktične osposobljenosti, davanje ocjene o praktičnoj osposobljenosti. Permanentna kontrola sigurnog načina rada radnika u svakodnevnoj operativi nakon završetka osposobljavanja.

SPECIFIČNI POSLOVI SIGURNOSTI

Isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (Lockout Tagout - LOTO) i radna uputa o održavanju opreme u objektima (Facility Equipment Maintenance)

Napomena:

Sastavni su dio specijalističkog programa osposobljavanja za rad na siguran način rukovoditelja instruktora i svi oni specijalistički programi osposobljavanja za radnike, što ih dobiva bilo koji radnik čijim poslom rukovoditelj – instruktor rukovodi.

METODE I NAČIN OSPOSBLJAVANJA RADNIKA ZA SIGURAN RAD

1. Metode osposobljavanja

Osposobljavanje radnika iz teorijskog dijela (općeg i specijalističkog) provodi se metodom samoobrazovanja uz osiguranu odgovarajuću literaturu i omogućene konzultacije s poslodavcem i ovlaštenikom poslodavca ili vanjskim stručnjakom za zaštitu na radu, odnosno ovlaštenom stručnom ustanovom za zaštitu na radu.

Osim metode samoobrazovanja uz odgovarajuću obrazovnu literaturu, obrazovanja i osposobljavanje može se provoditi putem seminara.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način iz teorijskog dijela provodi poslodavac, odnosno ovlaštena stručna institucija ili trgovačko društvo registrirano za poslove zaštite na radu.

Praktično upoznavanje s opasnostima i pravilima zaštite na radu, te neposredni nadzor nad stjecanjem potrebnih znanja i vještina radnika za siguran rad u proizvodnom pogonu provodi poslodavac putem ovlaštenika za zaštitu na radu ili druge osobe koju on za to posebno odredi pismeno.

2. Način provođenja osposobljavanja

Metoda osposobljavanja za rad na siguran način primjenjiva je za grupno i pojedinačno osposobljavanje radnika.

2.1. Teorijski dio osposobljavanja

Prilikom osposobljavanja svaki radnik dobije na korištenje odgovarajuću obrazovnu literaturu predviđenu ovim planom i programom, koju proučava u slobodno vrijeme, kada to njemu najbolje odgovara.

Tijekom savladavanja obrazovnog materijala, organiziraju se instruktaže na kojima se radnik može za sve nejasnoće obratiti ovlašteniku poslodavca za zaštitu na radu, koji će mu dati sva potrebna objašnjenja.

Kod grupnog osposobljavanja već zaposlenih radnika određuje se rok potreban za savladavanje obrazovnog materijala, koji ne treba biti duži od mjesec dana, nakon čega radnik pristupa provjeri znanja putem testa znanja pripremljenog za njegovo radno mjesto, sukladno sadržaju programa.

Radnik koji ne zadovolji na toj provjeri znanja, pozvat će se nakon 15 dana na ponovnu provjeru.

Ako radnik ne zadovolji na ponovnoj provjeri znanja ima pravo pristupiti još jednoj (trećoj). Ako i tada ne zadovolji, ne može se zadržati na radu na tom radnom mjestu.

Kod pojedinačnog osposobljavanja radnika prilikom njegovog zapošljavanja, radniku se daje obrazovna literatura. Nakon 15 dana po nastupu na posao, radnik je dužan pristupiti na provjeru znanja.

Ako novoprimiti radnik ne zadovolji na prvoj provjeri znanja, za tjedan dana pozvat će se na ponovnu provjeru. Ako do isteka probnog rada radnik ne zadovolji niti na trećoj provjeri znanja, smatrat će se da kandidat nije zadovoljio na probnom radu.

2.2. Praktični dio osposobljavanja

Praktični dio osposobljavanja za rad na siguran način sastoji se u praktičnim uputama za siguran rad dobivenim od poslodavca, ovlaštenika za zaštitu na radu ili druge za to određene stručne osobe i izvođenju radnih operacija radi stjecanja potrebnih znanja i vještina pri obavljanju svih poslova svojega radnog mjesta pod neposrednim nadzorom te stručne osobe (najmanje istog ili višeg stupnja stručne spreme).

O praktičnoj osposobljenosti radnika za rad na siguran način, osoba određena za njegovo praktično osposobljavanje o tome sastavlja zapisnik.

2.3. Ocjena osposobljenosti radnika

Smatra se da je radnik zadovoljio iz teorijskog dijela osposobljavanja, ako na provjeri znanja točno odgovoriti na većinu pitanja iz testa znanja. Radnik ima pravo na preostala netočno odgovorena pitanja odgovarati usmeno pred poslodavcem ili određenom stručnom osobom, o čemu se vodi zapisnik.

Provjera znanja iz teorijskog dijela osposobljavanja može se provoditi usmenim ispitom pred određenom komisijom. O usmenom ispitivanju vodi se poseban zapisnik s najmanje ovim podacima: ime i prezime radnika, radno mjesto na koje je raspoređen, datum provjere i mjesto, ispitna pitanja na koje je usmeno odgovarao radnik, ocjena znanja, podaci o članovima ispitne komisije i njihovi potpisi.

Ispitnu komisiju imenuje poslodavac. Za člana ispitne komisije može se odrediti osoba koja mora biti osposobljena za praktično osposobljavanje i koja ima najmanje isti stupanj stručne spreme kao i radnik čija se osposobljenost provjerava, ili preko ovlaštene stručne tvrtke za poslove zaštite na radu.

Smatra se da je radnik praktično osposobljen za rad na siguran način, kada poslodavac odnosno ovlaštenik ili osoba određena za praktično osposobljavanje ocijeni da je radnik stekao praktična znanja i vještine za siguran rad uz primjenu propisanih i priznatih pravila zaštite na radu i uz primjenu pravila struke.

Radnik se smije rasporediti na samostalno obavljanje poslova tek kada se ocjeni njegova osposobljenost za rad na siguran način, prema ovom planu i programu.

2.4. Evidencija o osposobljenosti

Za svakog radnika za kojeg se ocjeni da je osposobljen za rad na siguran način, ustrojava se propisana evidencija na evidencijskom kartonu EK-1

LITERATURA

- Radna uputa o isključivanju opreme i označavanja mjesta rada (Lockout Tagout - LOTO) – Freton d.o.o.
- Radna uputa o održavanju opreme u objektima (Facility Equipment Maintenance) – Freton d.o.o.
- Sigurnost i osnove zaštite na radu-Kontrol biro d.o.o.
- Uputa za siguran rad s oruđima za rad-Kontrol biro d.o.o.
- Upute za siguran rad na visini-Kontrol biro d.o.o.
- Upute za siguran rad s hidrauličkom platformom-Kontrol biro d.o.o.

4.4. Radna uputa o održavanju opreme u objektima (facility equipment maintenance document)

1. POLITIKA TVRTKE O ODRŽAVANJU OPREME U OBJEKTIMA

1. Cilj politike

Uspostaviti sustav vrijednosti koje svi zaposlenici tvrtke FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, OIB: 47691623376 moraju slijediti kako bi pružila izvrsnu uslugu u održavanju strojeva i objekata. Izvrsnost u pružanju naših usluga će se prepoznati u:

- održavanju strojeva i objekta na način koji se pridržava sigurnosnih, zdravstvenih i ekoloških standarda propisanih primjenjivim zakonima, kodeksima i strateškim ciljevima tvrtke Freton d.o.o.;
- održavati strojeve i objekte na način koji remeti produktivnost i radno okruženje naših klijenta;
- održavati strojeve i objekte usvajanjem novih praksi koje optimiziraju njihov korisni vijek i operativni učinak uz minimalne troškove; i
- omogućiti učinkovito donošenje odluka našim korisnicima pružanjem potrebnih informacija o strojevima i objektima i aktivnostima održavanja na pravodoban i učinkovit način.

3. Primjena

Poštivanje ovih pravila od strane svih radnika tvrtke Freton d.o.o. je obvezno. Ova se politika primjenjuje na sve usluge, nekretnine, strojeve i objekte koje tvrtka održava.

4. Zahtjevi politike

Tvrtka Freton d.o.o. će usvojiti i održavati četiri ključna načela rada za održavanje postrojenja:

1) Tehnička izvrsnost

Tvrtka kao pružatelj usluga održavanja strojeva i objekata, radit će sa svojim klijentima kako bi osigurali da tvrtka podržava učinkovito poslovanje klijenata kroz usluge održavanja. Usvojiti će prakse i metode koje svojim klijentima omogućuju kontinuirano poboljšanje kvalitete i vrijednosti usluge održavanja.

2) Ekonomska optimizacija

Tvrtka Freton d.o.o. je predana izvrsnosti u pružanju usluga održavanja strojeva i objekata po prihvatljivoj i pristupačnoj cijeni. Freton d.o.o. će usvojiti dobre prakse održavanja postrojenja koje omogućuju postizanje povećanja učinkovitosti svakoga radnog sata svojih zaposlenika.

3) Upravljačka i administrativna izvrsnost

Uprava treba uspostaviti okvir za pružanje usluga održavanja objekata temeljen na zdravim praksama održavanja postrojenja i definirati će dostižne ciljeve za svoje zaposlenike. Menadžment mora osigurati da zaposlenici postignu odgovarajuću razinu vještina i znanja potrebnih za obavljanje određenih zadataka. Uprava treba opskrbiti sve mjere koji bi obavljanje zadataka učinili sigurnijim i/ili znatno produktivnijim.

4) Praćenje

Freton d.o.o. treba pratiti usklađenost svih poslovnih funkcija sa aspektima ove politike.

Odgovorne osobe poslodavca moraju provoditi periodičnu ocjenu stanja učinkovitosti programa održavanja kao potporu ovoj politici.

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI

Identifikacija opasnosti dio je procesa koji se koristi za procjenu da li neka određena situacija, predmet, stvar itd. može uzrokovati štetu. Izraz koji se često koristi za opisivanje cijelog procesa sagledavanja svih faktora u radnom procesu je procjena rizika. Procjena rizika ima za cilj:

- Identificirati opasnosti i čimbenike rizika koji mogu uzrokovati štetu (identifikacija opasnosti).
- Analizirajte i procijenite rizik povezan s tom opasnošću (analiza rizika i procjena rizika).
- Odrediti odgovarajuće načine za uklanjanje opasnosti ili kontrolirati rizik kada se opasnost ne može eliminirati (kontrola rizika).

Općenito, cilj identifikacije opasnosti je pronaći i zabilježiti moguće opasnosti koje mogu biti prisutne na radnom mjestu. Procjena rizika je timski rad i uključuje ljude koji su upoznati s radnim područjem, kao i ljude koji nisu – na taj način imate iskusan i svjež pogled za provođenje procjenjivanja rizika pri održavanju strojeva i objekata za rad.

Identifikacija opasnosti može se izvršiti:

- Tijekom projektiranja i implementacije
 - Osmišljavanje novog procesa ili postupka
 - Kupnja i ugradnja novih strojeva
- Prije izvršenja zadataka
 - Provjera opreme ili praćenje procesa
 - Pregledavanje okoline prije svake smjene

- Dok se zadaci obavljaju
 - Budite svjesni promjena, abnormalnih uvjeta ili iznenadnih emisija
- Tijekom inspekcija
 - nadzor od strane vanjske ovlaštene osobe, prilikom redovnih servisa, dnevni pregled stroja od strane radnika
- Nakon incidenata
 - Prilikom „Near miss“ događaja
 - Izljede

Kako bi bili sigurni da su sve opasnosti pronađene:

- Pogledajte sve aspekte rada i uključite nerutinske aktivnosti kao što su održavanje, popravak ili čišćenje.
- Pogledajte fizičko radno okruženje, opremu, materijale, proizvode itd. koji se koriste.
- Uključite načine kako se radni zadaci izvode.
- Pogledajte podatke o ozljedama i incidentima.
- Razgovarajte s radnicima: oni najbolje poznaju svoj posao i njegove opasnosti.
- Uključite sve radne smjene i ljude koji rade izvan radilišta kod kuće, na drugim radnim mjestima, vozače, radnike na daljinu, s klijentima itd.
- Pogledajte način na koji je posao organiziran ili obavljen (uključite iskustvo ljudi koji rade, sustave koji se koriste, itd.).
- Pogledajte predvidive neobičajne okolnosti (na primjer: mogući utjecaj na postupke kontrole opasnosti koji mogu biti nedostupni u hitnoj situaciji, nestanak struje itd.).
- Odredite može li se proizvod, stroj ili oprema namjerno ili nenamjerno izmijeniti (npr. zaštitni štitnik koji se može ukloniti).
- Pregledajte sve faze životnog ciklusa stroja ili objekta (dotrajnost, oštećenje ili vrijeme prijašnjeg održavanja).
- Ispitati rizike za posjetitelje ili ostale ljude.
- Uzmite u obzir skupine ljudi koje mogu imati različitu razinu rizika, kao što su mladi ili neiskusni radnici, osobe s invaliditetom, te nove ili buduće majke.

Osim navedenog rizici na radu se mogu sagledavati kroz listu opasnosti, štetnosti i napora na radu koja je prikazana u prilogu 1 ove radne upute.

3. PROCJENA RIZIKA

Poslodavac i njegovi radnici su obvezani, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, kontinuirano procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.

Poslodavac i njegovi radnici su dužni na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.

- Postupak procjenjivanja rizika

Procjena se temelji na znanju o opasnostima i vjerojatnosti da nešto pođe po zlu. Procijenite ozbiljnost rizika za zdravlje i okoliš povezan s procesima i materijalima uključenim u korištenje opreme. Propisani način ocjenjivanja rizika na radu je putem matrice rizika koja je dadna u nastavku.

Da bi se definirala ograničenja i minimalni zahtjevi prilikom procjenjivanja rizika, u nedostatku propisa (zakona, pravilnika, pravila za prevenciju nezgoda) koriste se različite metode. Pri procjeni rizika i sagledavanju mogućih ugroza za život, zdravlje, imovinu i okoliš (vidi prilog 1) vrednuju se slijedeći parametri:

1. Vjerojatnost nastanka štete?
2. Koji je stupanj oštećenja?

		V Vjerojatnost		O Stupanj oštećenja				
				I	II	III	IV	V
			nema radne nesposobnosti	privremena radna nesposobnost	lakše trajno oštećenje zdravlja	teško trajno oštećenje zdravlja	smrt	
→ učestalo	A	1	2	3	3	3		
→ povremeno	B	1	2	3	3	3		
→ rijetko	C	1	2	2	3	3		
→ malo vjerojatno	D	1	2	2	2	3		
→ gotovo nemoguće	E	1	1	1	2	2		

Slika 5: Matrica za procjenu rizika pri održavanju opreme u objektima (izrada autora)

U predhodnoj tablici sjecište vodoravnih redova i okomitih stupaca ukazuje na nužnost zaštitnih mjera:

- 1 = Mjere zaštite nisu potrebne
- 2 = Mjere zaštite su potrebne
- 3 = Mjere zaštite su neophodne

PRIMJER 1.

Radnici su zaposleni u skladištu. Na putu kojim se kreću prema mjestu rada, a koji vodi kroz skladište, odložen je materijal za pakiranje i otpad od proizvodnje, zbog čega radnici moraju zakoračiti na prometni put za viličare.

Vjerojatnost pada: učestalo (A)

Stupanj oštećenja: Lakše trajno oštećenje zdravlja (III)

Rezultat: 3 = Zaštitne mjere su neophodne

Predložene mjere: postaviti kontejner za materijal za pakiranje i otpad od proizvodnje te organizirati nadzor prometnih putova.

PRIMJER 2.

Radnici na obavljaju poslove održavanja strojeva i opreme. Rad se odvija na visini od oko 5 metara.

Vjerojatnost pada: rijetko (C), rad obavljaju obučeni radnici.

Stupanj oštećenja: teško trajno oštećenje zdravlja (IV) ili čak smrt (V)

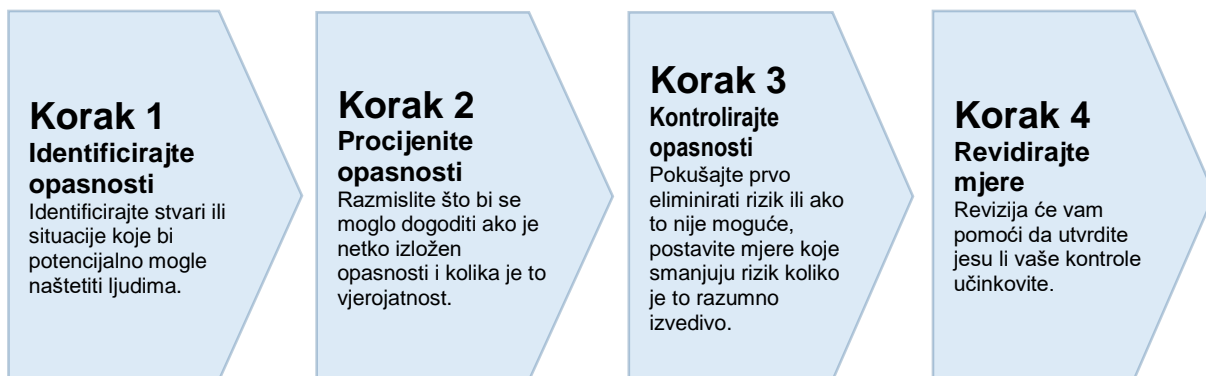
Rezultat: 3 = Zaštitne mjere su neophodne

Predložene mjere: postaviti skelu, radnu platformu za rad na visini ili koristiti osobna zaštitna sredstva za spriječavanje pada s visine u dubinu odnosno koristiti zaštitne remene s fiksnim uporištima i ubalaživačima pada. Nakon što odredite prioritete, odgovorna osoba u tvrtki može odlučiti o načinima kontrole svake specifične opasnosti. Metode kontrole opasnosti često se grupiraju u sljedeće kategorije:

- Eliminacija opasnosti
- Zamjena opasnosti
- Tehničke mjere zaštite
- Administrativne mjere
- Osobna zaštitna oprema.

4. PLAN KONTROLE RIZIKA

Plan kontrole rizika utvrđuje kako planirati mjere za kontrolu odnosno smanjenje rizika na radnom mjestu. Također omogućuje da identificirate koje mogućnosti kontrole rizika imate. Kako bismo što kvalitetnije kontrolirali rizik koristiti će se sljedeći koraci.

Slika 6: Koraci u kontroli rizika (izrada autora)

Kontrola izloženosti profesionalnim opasnostima temeljna je metoda zaštite radnika. Prioriteti u primjeni različitih mjera za kontrolu opasnosti poredani su:

1. Eliminacija ili potpuno uklanjanje opasnosti

Eliminacija ili potpuno uklanjanje opasnosti je najsigurnija mjera zaštite i treba ju najprije primjeniti. U slučaju da se iz nekog razloga mjera eliminacije nemože primjeniti bilo bi potrebno primjeniti slijedeću najbolju mjeru a to je mjera zamjene izvora opasnosti s manje opasnim izvorom.

Primjeri eliminacije:

- Koristite alate koji se mogu izvući odnosno produžiti kako biste eliminirali rad radnika na visini
- Isporučeni materijali izrezani na veličinu kako bi se uklonila upotreba rezačkog alata
- Bežična oprema za uklanjanje vučnih električnih kabela

2. Zamjena

Zamjena je druga najbolja mjera zaštite koju možete koristiti. Možda se rizik ne može u potpunosti ukloniti (kao što je često slučaj), ali može li se smanjiti zamjenom materijala, stvari ili procesa nečim manje opasnim?

Primjeri zamjene:

- Zamjena ljestava s skelama ili radnim platformama
- Zamjena opasne kemikalije sigurnijom alternativom
- Zamjena vibrirajuće opreme visoke razine s novijom opremom s manje izloženosti vibracijama

3. Tehničke mjere zaštite

Treća opcija su inženjerske mjere ili tehničke mjere zaštite. Inženjerske mjere mogu biti skupne (zaštita svih radnika, npr. zaštita rubova za rad na visini) ili pojedinačna (zaštita jednog korisnika, npr. sidrišne točke za povezivanje preko užeta). Dajte prednost mjerama koje štite kolektivnu u odnosu na pojedinačne mjere.

Tehničke mjere preferiraju se u odnosu na administrativnu i osobnu zaštitnu opremu (PPE) za kontrolu postojeće izloženosti radnika na radnom mjestu jer su dizajnirane da uklone opasnost na izvoru, prije nego što dođe u kontakt s radnikom. Dobro osmišljene tehničke mjere mogu biti vrlo učinkovite u zaštiti radnika i obično će biti neovisne o interakcijama radnika kako bi se osigurala ova visoka razina zaštite.

Primjeri tehničkih mjera:

- Strojevi za usisavanje odnosno uklanjanje opasne prašine ili dima iz zraka
- Ograđivanje opasnih dijelova strojeva ili pokretnih dijelova
- Postavljanje zaštitnih ograda za opasnost od pada

4. Administrativne mjere

Na broju četiri imamo administrativne kontrole odnosno organizacijske mjere za smanjenje opasnosti. Iako je ova vrsta kontrole nižeg prioriteta, često će administrativne mjere imati veliki značaj. Administrativne mjere su zapravo skup pravila koje definiraju radne procedure koje treba obaviti na poslu, a da nitko ne bude ozlijeđen?

Primjeri administrativnih mjera:

- Ograničavanje upotrebe vibrirajuće opreme ispod vrijednosti djelovanja izloženosti
- Zabrana rada na visini i dizanja tereta po lošem vremenu
- Provođenje jednosmjernog prometnog sustava na gradilištu

5. Osobna zaštitna odjeća i oprema

Posljednje, ali ne manje je primjena osobnih zaštitnih sredstava i oprema. Osobna zaštitna oprema je posljednja linija obrane od opasnosti, pa, iako ne bi trebao biti prvi izbor kod kontrole rizika, može korisniku pružiti dodatnu zaštitu za bilo koju preostalu razinu rizika ili ako druge mjere ne uspiju.

Primjeri:

- Korištenje štitnika za uši kada koristite bučnu opremu
- Remenje i užad kod kojih ne možete potpuno eliminirati rizik od pada
- Tvrdi šeširi gdje može doći do pada alata ili materijala iznad glave

5. REVIZIJA PROVEDENIH MJERA

Poslodavac će periodično provoditi reviziju primjenjenih mjera za smanjivanje opasnosti. Osim periodične revizije, poslodavac će provoditi reviziju ukoliko dođe do ozljede na radu ili poremećaja u radnom procesu koji može utjecati na sigurnost.

6. DODJELA ODGOVORNOSTI

A. Marko Guštin je odgovorna osoba za implementaciju, praćenje poštivanja ove radne upute, provedbu inspekciju nad provedenim mjerama za smanjenje opasnosti i certificiranje odnosno prema potrebi organizirati edukaciju djelatnika.

B. Zaposlenici odgovorni su za primjenu i praćenje utvrđenih mjera za smanjenje rizika prilikom izvođenja radova. Radnici su dužni obavijestiti poslodavca o svim rizicima na radu. Osim toga radnici kojima prijete direktna opasnost po život i zdravlje dužni su odmah obustaviti rad, skloniti se na sigurno i o tome obavijestiti poslodavca.

7. OBUKA RADNIKA

Svaki djelatnik koji izvodi održavanje strojeva ili postrojenja će biti osposobljen za prepoznavanje opasnosti, štetnosti i napora na radnom mjestu. Poslodavac će na temelju ove radne upute, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

- 1) prije početka rada
- 2) kod promjena u radnom postupku
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
- 4) kod uvođenja nove tehnologije
- 5) periodično, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac će osposobljavanje provesti na način da radnika obavijesti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (o organizaciji rada, rizicima i načinu izvođenja radnih postupaka i sl.), da radniku objasni i da radnika osposobi za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s procjenom rizika kojima je izložen na radu i u vezi s radom.

4.5. Politika dobrobiti radnika

1. Predanost dobrobiti radnik

FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, OIB: 47691623376, (u daljnjem tekstu FRETON d.o.o.) čvrsto vjeruje u potporu i zaštitu zdravlja, sigurnosti, dobrobiti i dostojanstva svakog radnika na njegovom radu.

Etičke prakse zapošljavanja, sigurne prakse rada, kao i siguran i zdrav život i radni uvjeti presudni su elementi od sveopćeg interesa. Svjesni smo da dogovori o dobrobiti i kvaliteti ne poboljšavaju samo zdravlje i dobrobit radnika, već poboljšavaju i sam rad, učinkovitost i poštovanje između radnika. Takvi uvjeti su također bitni za postizanje naše filozofije i naše misije pomaganja klijentima u izgradnji boljeg i održivog svijeta.

FRETON d.o.o. se zalaže za uspostavljanje i održavanje visokih standarda dobrobiti radnika za sve naše zaposlenike i pojedince koji rade na projektima u naše ime. Pored toga, ovu ćemo politiku dijeliti s našim klijentima i nastojati utjecati na ostale tvrtke u našem području djelovanja da se pridržavaju prakse prikazane u ovoj Politici kao i lokalnih propisa. Obvezujemo se da ćemo kontinuirano poboljšavati usluge klijentima u ovom području povezivanjem s relevantnim sudionicima i učenjem iz najboljih međunarodnih praksi. FRETON d.o.o. teži da bude na čelu svog područja djelovanja, djelujući kao katalizator promjena i na našim projektima i u široj zajednici u kojoj radi.

2. Područje primjene

Sve odredbe i zahtjevi ove Politike primjenjuju se na FRETON d.o.o., te sve naše dobavljače. Očekujemo da će se projekti u ime FRETON d.o.o. pridržavati i provesti politike i prakse koje udovoljavaju ili premašuju EU standarde o dobrobiti radnika koji su navedeni u ovoj Politici ili višim standardima kako to zahtijevaju primjenjivi lokalni zakoni i propisi. Politika dobrobiti radnika primjenjivati će se na svim radilištima na kojima sudjeluje FRETON d.o.o. Otvoreno ćemo dijeliti ovu Politiku s klijentima i dobavljačima iz našeg područja te ih poticati da ju implementiraju u svojim područjima rada. Ako su odredbe ove Politike strože od zakona zemlje, prevladavat će odredbe Politike, osim ako to nije u suprotnosti s lokalnim zakonima.

3. Cilj

FRETON d.o.o. će poduzeti odgovarajuće mjere koje su istaknute u ovoj Politici kako bismo osigurali da izvođači i dobavljači s kojima radimo na projektima jednako brinu za zdravlje, sigurnost i dobrobit radnika na projektima.

4. Temeljna načela za dobrobit radnika

Radnici tvrtke FRETON d.o.o. i svi radnici koji rade u ime tvrtke FRETON d.o.o. tretirat će se prema sljedećim temeljnim načelima:

- Politike zapošljavanja i socijalne skrbi naših izvođača moraju biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u zakonodavstvu zemlje rada
- Radnicima se moraju osigurati podaci o njihovim ljudskim i radnim pravima i pravima prema Zakonu i ovoj Politici i to pomoću odgovarajućih metoda obrazovanja kako bi se osiguralo razumijevanje
- Dostojanstvo radnika treba biti zaštićeno. Nehumano postupanje, zlostavljanje i ponižavajuće disciplinsko postupanje nije dopušteno
- Prisilna, obvezna, vezana ili unovačena radna snaga, trgovina ljudima ili bilo koja druga kršenja dobrobiti rada i radnih prava u skladu sa zemljom u kojoj rade, međunarodnim standardima i ovom Politikom se ne toleriraju
- Rekrutacija, odabir i zapošljavanje moraju se provoditi na pošten i etičan način i bez diskriminacije na temelju nacionalnosti, spola, seksualne orijentacije, statusa trudnoće, obiteljskog statusa, nacionalnosti, socijalnog statusa, političke pripadnosti, rase ili religije
- Poslodavci moraju osigurati da strani radnici razumiju uvjete i svoj radni odnos s poslodavcem osiguranjem pismenim ugovorima na jeziku koji razumiju. Nepismeni radnici iz inozemstva imat će odredbe i uvjete koji su im se verbalno priopćili
- Radnicima mora biti osigurano čisto, sigurno, zdravo radno okruženje
- Kad su izvođači odgovorni za svoj radni život, očekuje se da će izvođači osigurati čistoću, sigurno i zdravo životno okruženje
- Prema svim radnicima se mora postupati jednako i pošteno, bez obzira na njihovu nacionalnost, spol, seksualnu orijentaciju, status u trudnoći, obiteljski status, nacionalnost, socijalni status, politička pripadnost, rasu ili religiju
- Isplate plaća vrše se prema ugovoru o radu i na vrijeme
- Osobe mlađe od 16 godina ne smiju biti zaposlene
- Radnici imaju slobodu ostvarivanja zakonskih prava u svojoj zemlji, uključujući podnošenje pritužbi, slobodu kretanja, ostavku, slobodu udruživanja ili odbijanje obavljanja poslova koji predstavljaju neprihvatljiv sigurnosni ili zdravstveni rizik za vrstu projekta zbog kojeg su radnici prihvatili zaposlenje
- Svi radnici moraju u svakom trenutku imati slobodu kretanja izvan uobičajenog radnog vremena, osim ako nema zakonskih ograničenja ili postoje sigurnosna pitanja koja mogu ugroziti zdravlje, sigurnost i dobrobit radnika

- Moraju se provoditi odgovarajući programi školovanja kako bi se osigurala provedba ove politike
- Izvođači, podizvođači i treće strane koje su obuhvaćene ovom Politikom snose punu odgovornost za ispunjenje zahtjeva ove Politike

5. Udovoljavanje zakonskim zahtjevima

Od svih izvođača tvrtke FRETON d.o.o. očekuje se da se pridržavaju sljedećeg:

- Mjerodavnih zakona, uključujući propise, uredbe, naredbe, smjernice, odluke ili upute koje donose relevantne vlasti u zemlji poslovanja
- Svih relevantnih izmjena ili dopuna spomenutih zakona i bilo kojeg relevantnog novog zakona
- Svih ugovornih odredbi u ugovorima koje zahtijevaju pridržavanje i provedbu politika i praksi koje udovoljavaju ili premašuju standarde dobrobiti radnika utvrđene u ovoj Politici.

6. Opći zahtjevi

Etičko zapošljavanje

Zapošljavanje svih radnika i podizvoditelja provest će se u skladu s ovom Politikom. FRETON d.o.o. zadržava pravo na reviziju i zabrane upotrebe određenih kanala za zapošljavanje, podizvoditelja ili dobavljača na temelju rizika kršenja politike utvrđene tijekom postupka odabira dobavljača, uključujući povijest nepoštivanja dobrobiti radnika zahtjeve i ostale čimbenike rizika. Izvođači i radnici tijekom rada mogu biti prekinuti i spriječeni da rade s FRETON d.o.o. na projektima ako se ne primjenjuju uvjeti iz Politike dobrobiti radnika.

Jednakost

Svi radnici na radu, bez obzira na nacionalnost, spol, seksualnu orijentaciju, status trudnoće, obiteljski status, etničku pripadnost, socijalni status, političku pripadnost, rasu ili religiju tretiraju se pošteno s obzirom na zapošljavanje. Očekuje se da će izvođači i podizvođači razviti politike kao i učinkovite postupke za provedbu, nadzor i osiguravanje pridržavanja ove politike na razini cijele tvrtke.

Sloboda kretanja

Svi radnici moraju u svakom trenutku imati slobodu kretanja izvan uobičajenog radnog vremena, osim ako nema zakonskih ograničenja ili postoje sigurnosna pitanja.

Žalba

Izvođači i radnici moraju imati osiguran sustav povjerljivog i učinkovitog postupka podnošenja pritužbi i rješavanja istih za sve poslove na gradilištu. Izvođači i radnici prigovor ili žalbu poslodavcu mogu uputiti pismenim putem preporučenom pošiljkom na adresu: FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, Hrvatska.

Neizbježna opasnost

Bez obzira na ulogu koju FRETON d.o.o. ili podizvođač obavlja na projektu, ako se primijeti neka situacija koja predstavlja stvarni i neposredni ozbiljni rizik od smrti ili ozbiljne fizičke povrede, odgovorni pojedinci koji rade za FRETON d.o.o. će moći odmah poduzeti korake za uklanjanje zaposlenika ili drugih osoba iz te situacije. Svaki radnik ima pravo i obvezu odbiti rad na poslovima gdje mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje. Odbijanje rada prijavljuje se usmeno i pismeno poslodavcu ili neposrednom ovlašteniku poslodavca za poslove zaštite na radu koji rukovodi grupom radnika ili radilištem.

Poslodavac ili ovlaštenik poslodavca za poslove zaštite na radu u pogledu obrazovanja i odgovornosti dužan je ispunjavati nacionalne propise iz područja sigurnosti.

Obuka

Obuka je bitan element za učinkovitu provedbu ove politike. Svi zaposlenici proći će obuku o ključnim odredbama i zahtjevima ove Politike.

Obuka uključuje:

- Svjesnost brige poslodavca o radnicima
- Priopćavanje zahtjeva o politici svim stranama koje sudjeluju u radu
- Pregled i primjenu ove Politike
- Kako raditi s podizvođačima i ostalim osobama na radu kako bi se osiguralo pridržavanje i provedba politika, mjera zaštite na radu i dobrih praksi
- Kako implementirati Politiku dobrobiti radnika u praksi
- Kako prijaviti potencijalno kršenje ovih pravila.

Upoznavanje sa Politikom dobrobiti radnika osigurati će se svim zaposlenicima tvrtke FRETON d.o.o.

4.6. Pravilnik o postupku i mjerama utvrđivanja stanja alkoholiziranosti i drugih sredstava ovisnosti

I. Uvodne odredbe

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom utvrđuje se apsolutna zabrana uživanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za vrijeme rada kod: FRETON d.o.o., Vrhovac 52, 47280 Ozalj, OIB: 47691623376 (u daljnjem tekstu: Poslodavac), postupanje Poslodavca radi utvrđenja je li radnik pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti, preventivne i redovite provjere alkoholiziranosti i drugih sredstava ovisnosti te posljedice utvrđenja da je radnik pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti na radni odnos radnika.

(2) Propisane mjere i postupci sastavni su dio sustava unapređivanja sigurnosti i zdravlja radnika, sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom, a odnose se na:

- zabranu rada i dolaska na posao pod utjecajem alkohola,
- zabranu unošenja i konzumacije alkoholnih pića na mjesta rada,
- utvrđivanje postupka provjere alkoholiziranosti,
- odgovorne osobe za provedbu mjera zabrane zloupotrebe alkoholnih pića,
- zabranu provjere alkoholiziranosti,
- obavještanje radnika o štetnosti ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
- mjere koje se provode nakon utvrđene alkoholiziranosti radnika

II. Pojmovi

Članak 2.

(1) Pod pojmom alkohola smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.

(2) Pod pojmom droge misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog porijekla, uvrštene u Popis droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga i sve njegove dopune objavljene u Narodnim Novinama na dan provjere utjecaja

(3) Smatra se da je radnik u alkoholiziranom stanju ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama (promila) u litri izdahnutog zraka.

(4) Smatra se da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti ako radnik odbije pristupiti provjeri.

(5) Radne prostorije i prostori u kojima je pušenje dozvoljeno, označavaju se posebnom oznakom.

III. Zabrana uživanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 3.

(1) Zabranjen je dolazak na posao u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti.

(2) Zabranjeno je unošenje i uzimanje alkohola i drugih sredstava ovisnosti tijekom radnog vremena.

(3) Zabranjeno je pušenje u svim radnim prostorijama i prostorima Poslodavca, osim onih u kojima Poslodavac iznimno utvrdi da je pušenje dozvoljeno.

VI. Postupak utvrđivanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 4.

(1) Svaki radnik Poslodavca, koji zatekne na radu radnika za kojeg posumnja da je u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, dužan je podnijeti prijavu neposrednom rukovoditelju ili ovlašteniku zaštite na radu ili stručnjaku zaštite na radu.

(2) Svaki radnik za kojeg neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu ili stručnjak zaštite na radu posumnja da je u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, dužan je pristupiti provjeri alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti.

(3) Provjeru alkoholiziranosti obavlja za to osposobljena osoba iz društva Poslodavca ili se ista povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi (u daljnjem tekstu: ispitivač).

(4) Provjera alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti obavlja se alkometrom ili drugim prikladnim uređajem, postupkom ili sredstvom.

(5) Provjeru alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti nije potrebno prethodno radniku najaviti.

(6) Testiranje se provodi i u slučaju ozljede na radu, sumnje da je radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, neprimjerenog ponašanja koje može biti uzrokovano uzimanjem sredstava ovisnosti te u periodičnim vremenskim razmacima i to nasumičnim odabirom radnika.

(7) Testiranju mora nazočiti ispitivač, ovlaštenik poslodavca ili poslodavac, svjedok koga odabere ovlaštenik poslodavca ili poslodavac.

(8) U svakom slučaju utvrđivanja prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti provodi se samo uz pristanak radnika.

Članak 5.

(1) Ako nakon rezultata provjere alkoholiziranosti alkometrom, ispitivač i dalje sumnja da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugog sredstva ovisnosti, neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu ili stručnjak zaštite na radu, upućuje radnika liječniku ili specijalistu medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu, radi izuzimanja uzroka biološkog materijala (krv, urin) potrebnog za utvrđenje alkoholiziranosti ili drugog sredstva ovisnosti.

(2) Radniku se u tu svrhu izdaje uputnica koja je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog 2.) za izuzimanje biološkog materijala koju mu uručuje ovlaštena osoba ili neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu ili stručnjak zaštite na radu.

(3) Jedan primjerak uputnice s potpisom radnika o primitku iste te satom i nadnevkom uručjenja, zadržava poslodavac.

(4) Radnik je obvezan odmah, a najkasnije u roku od 2 (dva) sata pristupiti izuzimanju biološkog materijala liječniku ili specijalistu medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu u koju je upućen.

(5) Ako radnik odbije pristupiti provjeri alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti na način da odbije pristupiti alkotestiranju alkometrom, da ne uspije alkotestiranje iz razloga što se radnik ne pridržava postupka alkotestiranja određenom od strane ispitivača, ili ako odbije pristupiti uzimanju biološkog materijala kod liječnika ili specijaliste medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu u koju je upućen, bilo na način da uopće ne postupi po uputnici ili postupi izvan propisanog roka za izuzimanje biološkog materijala, smatrat će se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Članak 6.

(1) O provedenom testiranju sastavlja se zapisnik koji sastavlja ispitivač

(2) Zapisnik se sastavlja u najmanje (3) primjerka ako se provjera stanja alkoholiziranosti povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi od kojih (1) zadržava ispitivač, (1) Poslodavac ili ovlaštenik poslodavca a (1) dobiva radnik.

(3) Zapisnik se sastavlja u najmanje (2) primjerka ako se provjera stanja alkoholiziranosti povjerava osposobljenoj osobi iz društva Poslodavca od kojih (1) zadržava Poslodavac (1) ili ovlaštenik poslodavca a (1) dobiva radnik

(4) Zapisnik potpisuje ispitivač, Poslodavac ili ovlaštena osoba poslodavca, radnik i svjedok.

(5) Zapisnik o testiranju na prisutnost alkohola u organizmu na radnom mjestu sastavni je dio ovog pravilnika (Prilog 1.)

V. Zabrana provjere

Članak 7.

(3) Poslodavac ne smije provjeravati je li pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti izuzev alkohola radnik koji mu je predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti te u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju,

ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.

(4) Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 1. ovog članka daje specijalist medicine rada

(5) Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju izdaje ustanova kod koje se provodi program.

VI. Posljedice utvrđivanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 8.

(1) Povreda obveze radnika iz članka 2. stavka 1. i 2. ovog Pravilnika odnosno utvrđenje da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti, u zavisnosti od okolnosti slučaja cijelit će se kao teška ili osobito teška povreda radne obveze uz moguću sankciju skrivljenog redovitog ili izvanrednog otkaza ugovora o radu.

(2) Radnik koji radeći pod utjecajem alkohola, droge ili nedozvoljenih tvari prouzroči štetu Poslodavcu ili trećoj osobi mora tu štetu nadoknaditi.

(3) Poslodavac utvrđuje mjere za radnika koji je prekršio zabranu rada pod utjecajem alkohola, droge, odnosno drugih zabranjenih tvari ovisno o okolnostima slučaja.

(4) Utvrđene mjere na temelju zapisnika o utvrđivanju za radnika su:

- pismeno upozorenje i savjet radniku uz udaljavanje sa mjesta rada
- zabrana nastavka rada - privremeno udaljavanje s radnog mjesta o čemu se donosi pisana odluka
- upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu ili mjere obveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane.
- mjera otkaza ugovora o radu

(5) Razdoblje privremenog udaljenja s rada smatra se razdobljem neopravdanog izostanka s rada, za koje radnik ne ostvaruje pravo na plaću odnosno naknadu plaće.

(6) Izrečene mjere se unose u dosje radnika i čuvaju se trajno, a izriče ih Poslodavac na temelju Zapisnika o ispitivanju na prisutnost alkohola (Prilog 1.).

(7) Ako radnik odbije postupiti prema Odluci o napuštanju mjesta rada (Prilog 3) radnika će, po pozivu poslodavca, udaljiti nadležna redarstvena služba.

VII. Obveze Poslodavca

Članak 9.

(1) Poslodavac je dužan nabaviti potreban broj uređaja (alkometara) s pripadajućom opremom i potrošnim materijalom za provjeru alkoholiziranosti.

(2) Poslodavac je dužan provesti stručno osposobljavanje ispitivača za upotrebu uređaja za provjeru alkoholiziranosti.

(3) Poslodavac je dužan sklopiti ugovor s liječnikom, specijalistom medicine rada ili zdravstvenom ustanovom radi izuzimanja uzroka biološkog materijala potrebnog za utvrđenje alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti.

(4) U slučaju da Poslodavac nema stručno osposobljenu osobu za provjeru alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti, već provjeru povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi, dužan je snositi troškove provjere.

(5) Odredbe iz stavka 1. i 2. ovog članka ne odnose se na Poslodavca ako provjeru povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi.

VIII. Prijelazne i završne odredbe

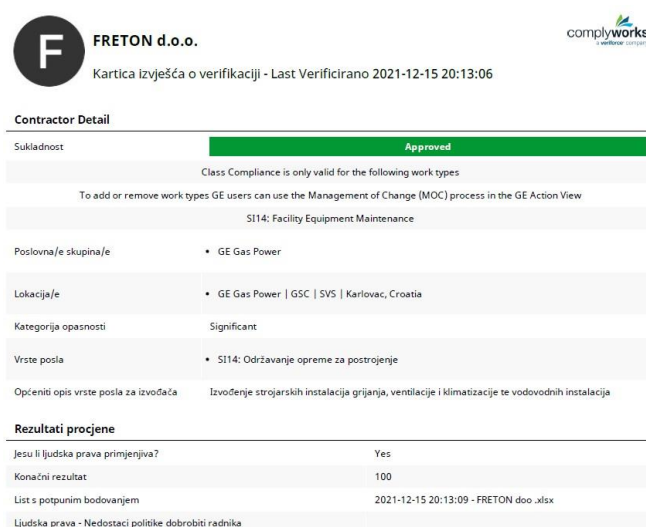
Članak 10.

(1) Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se u pisanom obliku i u postupku kao ovaj Pravilnik.

(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave na oglasnoj ploči Poslodavca.

4.7. Završna certifikacija i dozvola za rad

Pregledom prethodne dokumentacije certifikatorska kuća ComplyWorks ocijenila je stupanja usklađenosti standardnih radnih i sigurnosnih procedura tvrtke Freton d.o.o. i General Electric Hrvatska d.o.o. s ocjenom „APPROVED“ i maksimalnim brojem bodova. Nakon provedenog postupka normiranja i certifikacije tvrtki Freton d.o.o. je izdana dozvola za rad na izgradnji i održavanju strojarskih instalacija.

FRETON d.o.o.
Kartica izvješća o verifikaciji - Last Verificirano 2021-12-15 20:13:06

Contractor Detail

Sukladnost	Approved
Class Compliance is only valid for the following work types	
To add or remove work types GE users can use the Management of Change (MOC) process in the GE Action View	
S114: Facility Equipment Maintenance	
Poslovna/e skupina/e	• GE Gas Power
Lokacija/e	• GE Gas Power GSC SVS Karlovac, Croatia
Kategorija opasnosti	Significant
Vrste posla	• S114: Održavanje opreme za postrojenje
Općeniti opis vrste posla za izvođača	Izvođenje strojarskih instalacija grijanja, ventilacije i klimatizacije te vodovodnih instalacija

Rezultati procjene

Jesu li ljudska prava primjenjiva?	Yes
Konačni rezultat	100
List s potpunim bodovanjem	2021-12-15 20:13:09 - FRETON doo .xlsx
Ljudska prava - Nedostaci politike dobrobiti radnika	

Slika 7: Kartica izvješća o verifikaciji – odobreno izvješće

(Izvor: <https://www.complyworks.com>)

5. ZAKLJUČAK

Provođenjem postupka normiranja radnih procedura iz područja sigurnosti, a prema zahtjevima međunarodne certifikacijske kuće dobio sam uvid u načine kako se zaštita na radu provodi na nivou multinacionalne tvrtke kao General Electric. Samostalnim promatranjem procesa rada i promišljanjem kroz smjernice koje sam dobio od certifikacijske kuće definirao sam standarde odnosno postupke koje je certifikator odobrio s najvećim mogućim brojem bodova što smatram dokazom moje stručne kvalitete iz područja sigurnosti na radu. Cijeli postupak za mene je bogato iskustvo za koje smatram da mogu primjeniti na lokalne tvrtke i tim načinom poboljšati sigurnost kako radnika tako i poslodavaca. Ovakav način definiranja poslova sigurnosti nadilazi teoriju i praksu zaštite na radu u Hrvatskoj što nameće pitanja tko to zna, može i hoće primjeniti?

6. LITERATURA

- [1] Normizacija, www.wikipedia.com, pristupljeno 25.09.2022.
- [2] Certificiranje, www.svijet-kvalitete.com, pristupljeno 25.09.2022.
- [3] Standardizacija, <https://hr.economy-pedia.com> pristupljeno 28.09.2022.
- [4] Žugaj M., Bojanić-Glavica B., Brčić R.: Organizacijska kultura u funkciji uspješnosti poslovanja organizacije, *Ekonomski vjesnik* br. 1 i 2 (2004.), 17-30.
- [5] Metodologija za optimizaciju i Standardizaciju poslovnih procesa, <https://mpu.gov.hr> pristupljeno 25.09.2022.
- [6] Morales Y.: Kako izraditi mapu procesa s najboljim alatima za mapiranje procesa <https://www.mindonmap.com> pristupljeno 26.01.2023.
- [7] Upitnik za pretkvalifikaciju, <https://www.ge.com>, pristupljeno 25.09.2022.
- [8] Slice Inc.: OSHA Recordable Incident Rate: Everything You Need to Know, <https://blog.sliceproducts.com>, pristupljeno 30.09.2022.
- [9] EHS Insight Resources: A Mini Guide to Tracking & Calculating Lost Time Incident Rate (LTIR), <https://www.ehsinsight.com> pristupljeno 12.01.2023.
- [10] Yuzdepski Z.: Experience Modification Rating (EMR Rating) Explained, <https://mycomply.net> pristupljeno 26.01.2023.
- [11] What is your EMR or Experience Modification Rating? <https://www.triaxtec.com> pristupljeno 02.10.2022.
- [12] Zakon o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18)
- [13] Pravilnik o izradi procjene rizika (NN br. 112/2014 i 129/2019)
- [14] Trbojević, N.: Normizacija i razvoj proizvodnih sustava, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2014.
- [15] Vučinić, J. : Pravno reguliranje zaštite na radu, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2008.

7. POPIS SLIKA I TABLICA

Slika 1: Status sukladnosti	16
Slika 2: Kartica izvješća o verifikaciji	29
Slika 3: Matrica za procjenu rizika kod isključivanju opreme i označavanja mjesta rada.....	38
Slika 4: Kutija za grupno zaključavanje	43
Slika 5: Matrica za procjenu rizika pri održavanju opreme u objektima	69
Slika 6: Koraci u kontroli rizika.....	71
Slika 7: Kartica izvješća o verifikaciji – odobreno izvješće	84
Tablica 1: Posebni zahtjevi za radne upute	23